

Dzaurikau school_22.08.2011_2

Дзуарыхъæуы скъола_22.08.2011_2

Школа Дзуарикау_22.08.2011_2

Mira Timofeevna, Albina Djikaeva, Zarema Tembolatovna, Svetlana Umarovna, Madina Darchieva

Мира Тимофеевна, Альбина Джикаева, Зарема Темболатовна, Светлана Умаровна, Мадина Дарчиева.

Recorded by A.P. Vydrin, O.I. Belyaev and N.V. Serdobolskaya in Alagir in 2011. Interlinearized by Y.V. Mazurova (2012)

Записывали: А.П.Выдрин, О.И.Беляев, Н.В.Сердобольская. Глоссировали: Ю.В.Мазурова (окт.-нояб. 2012)

1 **Мира Тимофеевна** : **Æрæджы ссыдысты** ?
Мира Тимофеевна æрæджы с- сыд -ысты
Mira Timofeevna late, not long ago PV go PST.INTR.3PL

Mira Timofeevna: They have recently arrived, haven't they?

2.1 **Мадина** : **О** .
Мадина о
Madina yes

Yes.

2.2 **Мæнæ Хуссар Ирыстон уыдысты фарон , нæ** ?
мæнæ хуссар Ирыстон -ы уыд -ысты фарон нæ
there,that.is south Ossetia INESS be PST.INTR.3PL previous year NEG
DISC

They were in South Ossetia last year, right?

2.3 **Цхинвалы** .
Цхинвал -ы
Tskhinval INESS

In Tskhinvali.

2.4 **Æмæ сын уым æцæг куывд сарæзтой , куывд**
æмæ =сын уым æцæг куывд с- арæзт -ой куывд
and =3PL.ENCL.DAT DemDist.IN real holiday PV make PST.TR.3PL holiday

хъуамæ куыд уа , уый сын равдыстой .
хъуамæ куыд уа уый =сын ра- вдыст -ой
must how be.SBJV.3SG DemDist.GEN =3PL.ENCL.DAT PV show PST.TR.3PL

A real kuvd was organized for them; they were shown what a real kuvd should look like.

3.1 **Джикаева Альбина : Равдыстой сын** ?
Джикаева Альбина ра- вдыст -ой =сын
Dzhikaeva Albina PV show PST.TR.3PL =3PL.ENCL.DAT

Dzhikaeva Albina: They showed them?

3.2 **Æмæ уым æндæр æгъдæуттæ и уæддæр , махмæ та æндæр**
 æмæ уым æндæр æгъдæу -ттæ и уæддæр махмæ =та æндæр
 and DemDist.IN other custom PL EXST still we.ALL =CONTR other

æгъдæуттæ и
 æгъдæу -ттæ и
 custom PL EXST

But the traditions are different there, and we have other traditions.

3.3 **Комæй коммæ дæр**
 ком -æй ком -мæ =дæр
 gorge ABL gorge ALL =PTCL

[They vary] from valley to valley, too.

4 **Мадина : Ам уæм цы бæрæгбæттæ вæййы ?**
 Мадина ам =уæм цы бæрæгбæ -ттæ -æ вæйй -ы
 Madina DemProx.IN =2PL.ENCL.ALL what holiday PL NOM happen PRS.3SG
 here

Madina: What holidays do you have here?

5 **Джикаева Альбина : Дзуарыхъæуы ?**
 Джикаева Альбина Дзуарыхъæу -ы
 Dzhikaeva Albina Dzuarikau INESS

Dzhikaeva Albina: In Dzuarikau?

6 **Мира Тимофеевна : Йер Кæхцгæнæны куы уыдаиккат , уæд ...**
 Мира Тимофеевна йер кæхцгæнæн -ы куы уыд -аиккат уæд
 Mira Timofeevna now newborn boys day INESS when be CNTRF.2PL then

Mira Timofeevna: Now, if you came to Kahtsganan (a celebration in honor of the birth of a boy), then...

7 **Зарема Темболатовна : Æмæ йæ цæмæй зыдтам ,**
 Зарема Темболатовна Æмæ =йæ цæмæй зыд -т -ам
 Zarema Tembolatovna and =3SG.ENCL.GEN in.order.to know TR PST.TR.1PL

æндæр сæ Мирæмæ æрбакодтаиккам
 æндæр =сæ Мирæ -мæ æрба- код -т -аиккам
 other =3PL.ENCL.GEN Mira ALL PV do TR CNTRF.1PL

Zarema Tembolatovna: If we knew, we would have taken them to the Mira's place.

8.1 **Джикаева Альбина : Дзуарыхъæуы мыггæгтæ , цал**
 Джикаева Альбина Дзуарыхъæу -ы мыггæг -т -æ цал
 Dzhikaeva Albina Dzuarikau GEN clan PL NOM how.many

мыггаджы дзы цæры , Мæдинæ , гъе уал
 мыггадж -ы =дзы цæр -ы Мæдинæ гъе уал
 clan GEN =3SG.ENCL.INESS live PRS.3SG Madina well that many

хуызы		бæрæгбæттæ		кæнынц	
хуыз	-ы	бæрæгбæ	-тт -æ	кæн	-ынц
appearance, way	GEN	holiday	PL NOM	do	PRS.3PL

Dzhikaeva Albina: Family clans, living in Dzuarikau, every family clan, Madina, celebrate their own holidays.

8.2 Зæгъæм	,	йер	иутæ	кæнынц	Уацилла	кæнынц	,
зæгъ -æм		йер	иу -т -æ	кæн -ынц	Уацилла	кæн -ынц	
say PRS.1PL		now	one PL NOM	do PRS.3PL	Wasilla	do PRS.3PL	

иутæ	кæнынц	Авд	Дзуары	бæрæгбон	,	иутæ	Стыр
иу -т -æ	кæн -ынц	авд	Дзуар -ы	бæрæгбон		иу -т -æ	стыр
one PL NOM	do PRS.3PL	seven	saint GEN	holiday		one PL NOM	big

Дзуары	бæрæгбон	кæнынц	–	бирæ	бæрæгбæттæ	
Дзуар -ы	бæрæгбон	кæн -ынц		бирæ	бæрæгбæ -тт -æ	
saint GEN	holiday	do PRS.3PL		a.lot.of	holiday PL NOM	

Let's say some celebrate Wacilla, some celebrate Avd Dzuary, some celebrate Styr Dzuar — a lot of holidays.

8.3 Уый	дæр	мæнæ	афтæ	къордгай	кæнынц	мыггæгтæ
уый	=дæр	мæнæ	афтæ	къорд -гай	кæн -ынц	мыггæг -т -æ
DemDist.NOM	=PTCL	there,that.is	so	group DISTR	do PRS.3PL	clan PL NOM
		DISC				

The family clans get together and celebrate.

8.4 Йер	зæгъæм	,	махæн	мыггаг	хицæнæй	кæнынц	Уацилла
йер	зæгъ -æм		махæн	мыггаг	хицæн -æй	кæн -ынц	Уацилла -йы
now	say PRS.1PL		we.DAT	clan	separate ABL	do PRS.3PL	Wasilla GEN

бæрæгбон	,	æрмæст	нæхи		мыггаг	
бæрæгбон		æрмæст	нæ=	хи	мыггаг	
holiday		only	POSS.1PL=	REFL.GEN	clan	

Here, for example, our family celebrates Wacilla separately, only our family.

9.1 Йер	мæнæ	Тымбыл	Хъæды	Дзуары	бæрæгбон	кæй	хонынц	,
йер	мæнæ	Тымбыл	Хъæды	Дзуар -ы	бæрæгбон	кæй	хон -ынц	
now	there,that.is	Tymbyl	Qady	saint GEN	holiday	who.GEN	name PRS.3PL	
	DISC							

уæртæ	Хетæджы	бон	,	гъе	уый	та	кæнынц	...	адихтæ
уæртæ	Хетæдж -ы	бон		гъе	уый	=та	кæн -ынц		а- дих -тæ
there	Khetag GEN	day		well	DemDist.GEN	=CONTR	do PRS.3PL		PV part PL

сты	ныр	,	хъыгагæн	,	хъæу	æй	нумæйагæй
сты	ныр		хъыгаг -æн		хъæу	=æй	нумæйаг -æй
be.PRS.3PL	now		pity DAT		village	=3SG.ENCL.GEN	common ABL

кодтой	раздæр	,	фæлæ	ныр	Гули	ахицæн	сты	,
код -т -ой	раздæр		фæлæ	ныр	Гули	а- хицæн	сты	
do TR PST.TR.3PL	in.the.beginning		but	now	Guli	PV separate	be.PRS.3PL	

доны	фаллаг	фарс	.
дон -ы	фаллаг	фарс	
water GEN	opposite	side	

That is what is called Tymbyl Khady Dzuary holiday, the festival in honor of St. Khetag, and it is celebrated now ... unfortunately they divided, at first the whole village celebrated it, and now Guli separated, the other bank of the river.

9.2	Æмæ йæ	уыдон	кæнынц	хицæнæй	,	доны
	æмæ =йæ	уыдон	кæн -ынц	хицæн -æй		дон -ы
	and =3SG.ENCL.GEN	DemDist.PL.NOM	do PRS.3PL	separate ABL		water GEN

ацы	фарс	æй	кæнынц	хицæнæй	.
ацы	фарс	=æй	кæн -ынц	хицæн -æй	
DemProx	side	=3SG.ENCL.GEN	do PRS.3PL	separate ABL	

And they celebrate it separately, and this bank celebrates separately.

9.3	Æмæ ма	иу	ахæм	,	йер æй	куыд	зæгъон	,	куыд
	æмæ =ма	иу	ахæм		йер =æй	куыд	зæгъ -он		куыд
	and =yet	one	such		now =3SG.ENCL.GEN	how	say SBJV.1SG		how

æй	рахонон	...	хицæндзинад	,	иннæ	адæмтæй	уæлдай
=æй	ра- хон -он		хицæн -дзинад		иннæ	адæм -т -æй	уæлдай
=3SG.ENCL.GEN	PV name SBJV.1SG		separate AN		other	people PL ABL	besides

,	Дзуарыхæу æй	раздæр	кæны	,	къуыри	раздæр
	Дзуарыхæу =æй	раз -дæр	кæн -ы		къуыри	раз -дæр
	Dzuarikau =3SG.ENCL.GEN	front COMPAR	do PRS.3SG		week	front COMPAR

,	иннæ адæм	,	иннæ хъæутæй	уæлдай	.
	иннæ адæм		иннæ хъæу -т -æй	уæлдай	
	other people		other village PL ABL	besides	

And how to say, how to call ... unlike, unlike other people, Dzuarikau inhabitants celebrate it earlier, a week earlier than the others, in contrast to the other villages.

10.1	Махæн	къуыри	раздæр	вæййы	,	уымæн	æмæ	мах	,
	махæн	къуыри	раз -дæр	вæйй -ы		уым -æн	æмæ	мах	
	we.DAT	week	front COMPAR	happen PRS.3SG		DemDist DAT	and	we.NOM	

махæн	нæ	хистæртæ	бæрæгбæттæ	къуыритæм
махæн	нæ=	хистæр -т -æ	бæрæгбæ -тт -æ	къуыри -т =æм
we.DAT	POSS.1PL=	elder PL NOM	holiday PL NOM	week PL =3SG.ENCL.ALL

гæсгæ	нымайынц	.
гæсгæ	нымай -ынц	
in accordance with	count PRS.3PL	

We celebrate it a week earlier, because we, our seniors count dates of holidays by weeks.

10.2 **Нымæцмæ гæсгæ нæ , фæлæ къуыритæм**
 нымæц -мæ гæсгæ нæ фæлæ къуыри -т =æм
 date ALL in accordance with NEG but week PL =3SG.ENCL.ALL

гæсгæ
 гæсгæ
 in accordance with

Not by days, but by weeks.

10.3 **Æмæ ранымайынц Зæрдæвæрæнæй авд къуырийы æмæ æртæ**
 æмæ ра- нымай -ынц Зæрдæвæрæн -æй авд къуыри -йы æмæ æртæ
 and PV count PRS.3PL May ABL seven week GEN and three

боны хъуамæ рацæуа , цæмæй скæнай уыцы бæрæгбон
 бон -ы хъуамæ ра- цæу -а цæмæй с- кæн -ай уыцы бæрæгбон
 day GEN must PV go SBJV.3SG in.order.to PV do SBJV.2SG that holiday

Уацилла
 Уацилла
 Wasilla

Seven weeks and three days should pass after Zardavaran in order to celebrate this holiday, Wacilla.

10.4 **Стæй Уациллайæ ранымайынц дыууæ къуырийы , нæ ?**
 стæй Уацилла -йæ ра- нымай -ынц дыууæ къуыри -йы нæ
 then Wasilla ABL PV count PRS.3PL two week GEN NEG

Then two weeks should pass after the Wacilla day, right?

10.5 **Афтæ йæ нымайынц**
 афтæ =йæ нымай -ынц
 so =3SG.ENCL.GEN count PRS.3PL

It is calculated this way.

10.6 **Æнæуый та нæм хъæуы куывд вæййы**
 æнæуый =та =нæм хъæу -ы куывд вæйй -ы
 just =CONTR =1PL.ENCL.ALL village INESS holiday happen PRS.3SG

And so festival happens in our village.

11 **Мадина : Йер , нумæ-ну æй куыд кодтой æнæхъæн**
 Мадина йер =æй куыд код -т -ой æнæхъæн
 Madina now =3SG.ENCL.GEN how do TR PST.TR.3PL whole

хъæу ?
 хъæу
 village

Madina: And how did the whole village celebrate?

12.1 **Джикаева Альбина** : **Æнæхъæн хъæуæй-иу æй** **кодтой** .
Джикаева Альбина æнæхъæн =æй код -т -ой
Dzhikaeva Albina whole =3SG.ENCL.GEN do TR PST.TR.3PL

Dzhikaeva Albina: The whole village celebrated together.

12.2 **Уæртæ кувæндонь ис** , **мæнæ мысайнагтæ кæм**
уæртæ кувæндон -ы ис мæнæ мысайнаг -т -æ кæм
there sanctuary INESS EXST there,that.is donation PL NOM where
DISC

феппарынц , **ахæм бынат** , **йед ... цы йæ**
фе- ппар -ынц ахæм бынат йед цы =йæ
PV throw PRS.3PL such place HES what =3SG.ENCL.GEN

рахонæм ?
ра- хон -æм
PV name SBJV.1PL

There is a place in the sanctuary, a place where mysaynag (monetary offering) is put, a place... how do I call it?

12.3 **Куыд хуыйны** , **нæ йæ зоньын** .
куыд хуыйн -ы нæ =йæ зон -ын
how be called PRS.3SG NEG =3SG.ENCL.GEN know PRS.1SG

I do not know the name.

12.4 **Мысайнагтæ кæм феппарынц** .
мысайнаг -т -æ кæм фе- ппар -ынц
donation PL NOM where PV throw PRS.3PL

Something to throw money offering in.

13 **Мира Тимофеевна** : **Ахæм дзаума** , **къопп** .
Мира Тимофеевна ахæм дзаума къопп
Mira Timofeevna such thing box

Mira Timofeevna: Such a thing, a box.

14.1 **Джикаева Альбина** : **О** , **къоппгонд дзы ис** , **æмæ**
Джикаева Альбина о къопп гонд =дзы ис æмæ
Dzhikaeva Albina yes box do.PTCP.PST =3SG.ENCL.INESS EXST and

гъе уым фембырд кæнынц мысайнагтæ , **стæй уæд уыцы**
гъе уым фе- мбырд кæн -ынц мысайнаг -т -æ стæй уæд уыцы
well DemDist.IN PV gathering do PRS.3PL donation PL NOM then then that

мысайнагтæ сисынц , **балхæнынц дзы**
мысайнаг -т -æ с- ис -ынц ба- лхæн -ынц =дзы
donation PL NOM PV take PRS.3PL PV buy PRS.3PL =3SG.ENCL.INESS

кусарт , **цыдæриддæр хъæуы** **хæлцæй** , **гъе уыдон**
кусарт цыдæриддæр хъæу -ы хæлц -æй къе уыдон
sacrificial animal all be.necessary PRS.3SG food ABL well DemDist.PL.GEN

Dzhikaeva Albina: Yes, something like a box, where mysaynag is collected, and then they take out the money, buy a sacrificial animal, and some food.

14.2 Алчи та йе ‘ ртæ кæрдзыны æрхæссы йемæ
 алчи =та йе= ртæ кæрдзын -ы æр- хæсс -ы йемæ
 every =CONTR POSS.3SG= three pie GEN PV carry PRS.3SG 3SG.COMIT

, йе ‘ ртæ чъирийы алчидæр йемæ æрхæссы ,
 йе= ртæ чъири -йы алчи =дæр йемæ æр- хæсс -ы
 POSS.3SG= three cake GEN every =PTCL 3SG.COMIT PV carry PRS.3SG

æмæ хъæу сæвæрынц ам фынгтæ , хистæртæ
 æмæ хъæу с- æвæр -ынц ам фынг -т -æ хистæр -т -æ
 and village PV put PRS.3PL DemProx.IN food PL NOM elder PL NOM
 here

арвитынц фæдзæхсынмæ дзуары бынмæ .
 а- рвит -ынц фæдзæхс -ын -мæ дзуар -ы бын -мæ
 PV send PRS.3PL charge INF ALL saint GEN bottom ALL

Everybody brings three pies, and everybody brings their three pies, and tables are laid in the village, and the seniors send [someone] to sanctuary.

15.1 Уым бафæдзæхсынц сæ кусæрттагы , сæ хъæу
 уым ба- фæдзæхс -ынц сæ= кусæрттаг -ы сæ= хъæу
 DemDist.IN PV charge PRS.3PL POSS.3PL= sacrifice GEN POSS.3PL= village

, æмæ æрбацæуынц æмæ ам , хъæуы , куывд
 æмæ æрба- цæу -ынц æмæ ам хъæу -ы куывд
 and PV go PRS.3PL and DemProx.IN village INESS holiday
 here

саразынц , суанг ма музыканттæ дæр æрхонынц .
 с- араз -ынц суанг =ма музыкант -т -æ =дæр æр- хон -ынц
 PV make PRS.3PL to the very =yet musician PL NOM =PTCL PV invite PRS.3PL

They commit a sacrificial animal there, their village and they come here to the village, celebrating a holiday, even musicians are invited.

15.2 Ам фæсивæд хицæнæй фæкафынц , хицæнæй
 ам фæсивæд хицæн -æй фæ- каф -ынц хицæн -æй
 DemProx.IN young.people separate ABL PV dance PRS.3PL separate ABL
 here

фæбадынц .
 фæ- бад -ынц
 PV sit PRS.3PL

Young people dance separately, sit separately.

15.3 Æнæуый та хъæуы хистæртæ иумæйагæй ам ,
 æнæуый =та хъæу -ы хистæр -т -æ иумæйаг -æй ам
 just =CONTR village GEN elder PL NOM common ABL DemProx.IN
 here

скъолайы кæрты
 скъола -йы кæрт -ы
 school GEN yard INESS

And the elders of the village sit all together here, in the school yard.

15.4 **Ацы аз дæр ам уыди**, **скъолайы кæрты**
 ацы аз =дæр ам уыд -и скъола -йы кæрт -ы
 DemProx year =PTCL DemProx.IN be PST.INTR.3SG school GEN yard INESS
 here

And this year it was also celebrated here, in the school yard.

16 **Мадина : Мира Тимофеевна**, **кусынмæ куыд цыдтæ**
 Мадина Мира Тимофеевна кус -ын -мæ куыд цыд -тæ
 Madina Mira Timofeevna work INF ALL how go PST.INTR.2SG

уый ма радзур, **иухатт мын æй**
 уый =ма ра- дзур -*0 иу хатт =мын =æй
 DemDist.GEN =yet PV talk IMP.2SG one time =1SG.ENCL.DAT =3SG.ENCL.GEN

куы дзырдтай
 куы дзырд -т -ай
 when talk TR PST.TR.2SG

Madina: Mira Timofeevna, tell us how you went to work, once you have told me already.

17 **Мира Тимофеевна : Нæй**, **æз аив дзурын нæ зонын**
 Мира Тимофеевна нæй æз аив дзур -ын нæ зон -ын
 Mira Timofeevna EXST.NEG I delicate talk INF NEG know PRS.1SG

Mira Timofeevna: No, I do not know how to speak beautifully.

18.1 **Мадина : Уæдæ ?**
 Мадина уæдæ
 Madina so

Madina: How?

18.2 **Дæуæй аивдæр ма ...**
 дæуæй аив -дæр =ма
 you.SG.ABL delicate COMPAR =yet

More beautiful than you...

19.1 **Мира Тимофеевна : Йер уыцы ныхæстæ иууылдæр æмбарут**
 Мира Тимофеевна йер уыцы ныхæс -т -æ иууылдæр æмбар -ут
 Mira Timofeevna now that word PL NOM all know PRS.2PL

кæй уын дзуры, **уый ?**
 кæй =уын дзур -ы уый
 who.GEN =2PL.ENCL.DAT talk PRS.3SG DemDist.NOM

Mira Timofeevna: Do you understand all the words, which she says?

19.2 **Нæа** , **нæ** ?
 нæа нæ
 NEG NEG

You don't, do you?

19.3 **Се** ' **ппæт** **не** ' **мбарут** .
 се= ппæт не мбар -ут
 POSS.3PL= all NEG understand PRS.2PL

You don't understand everything.

20 **Олег** : **Цыдæр æмбарын** , **цыдæр** – **нæ** .
 Олег цы -дæр æмбар -ын цы -дæр нæ
 Олег what INDEF know PRS.1SG what INDEF NEG

Oleg: Something they do understand, and something they don't.

21.1 **Мира Тимофеевна** : **Тынг æхсызгон мын** **у** , **йер ирон**
 Мира Тимофеевна тынг æхсызгон =мын у йер ирон
 Mira Timofeevna very pleasant =1SG.ENCL.DAT be.PRS.3SG now Ossetic

æвзаг уæ **кæй фæнды базонын** , **уый** .
 æвзаг =уæ кæй фæнд -ы ба- зон -ын уый
 language =2PL.ENCL.GEN who.GEN want PRS.3SG PV know INF DemDist.GEN

Mira Timofeevna: I am delighted that you want to know the Ossetian language.

21.2 **Нæ адæм куыд уæздан сты** , **куыд уазæгуарзон** , **гъе**
 нæ= адæм куыд уæздан сты куыд уазæг уарзон гъе
 POSS.1PL= people how noble be.PRS.3PL how guest beloved well

уый куы зониккой иууылдæр , **уæд нæм** **кæд хуыздæр**
 уый куы зон -иккой иууылдæр уæд =нæм кæд хуыздæр
 DemDist.GEN when know OPT.3PL all then =1PL.ENCL.ALL when better

цæстæй кæсиккой .
 цæст -æй кæс -иккой
 eye ABL look OPT.3PL

If everyone knew how humble our people are, how hospitable they are, everybody treated us better.

22.1 **Джикаева Альбина** : **Куыд нæ йæ** **зонынц** ?
 Джикаева Альбина Куыд нæ =йæ зон -ынц
 Dzhikaeva Albina how NEG =3SG.ENCL.GEN know PRS.3PL

Dzhikaeva Albina: How come they don't know?

22.2 **Махмæ цал нацийы цæры горæты** !
 махмæ цал наци -йы цæр -ы горæт -ы
 we.ALL how.many nation GEN live PRS.3SG town INESS

We have a lot of nationalities in our town!

22.3 Цал хуызон нацийы !
 цал хуыз -он наци -йы
 how.many appearance,way ADJ nation GEN

How many nationalities!

22.4 Æмæ афтæ никуы ма уыдис , мæнæ дзы
 æмæ афтæ никуы =ма уыд -ис мæнæ =дзы
 and so never =yet be PST.INTR.3SG there,that.is =3SG.ENCL.INESS
 DISC

исчи сыста æмæ алидза æндæр ранмæ .
 исчи сы- ст -а æмæ а- лидз -а æндæр ран -мæ
 somebody PV stand.up SBJV.3SG and PV run SBJV.3SG other place ALL

And it has never been the case that someone stood up and moved away.

22.5 Æрмæстдæр нæ фидауæм нæ фарсмæ чи цæры ,
 æрмæстдæр нæ фидау -æм нæ= фарс -мæ чи цæр -ы
 only NEG reconcile PRS.1PL POSS.1PL= side ALL who live PRS.3SG

уыдонимæ , фæлæ нын æндæр гæнæн нæй .
 уыдон -имæ фæлæ =нын æндæр гæнæн нæй
 DemDist.PL.NOM COMIT but =1PL.ENCL.DAT other possibility EXST.NEG

There is only one neighbor, we are not friends with, but we have no choice.

22.6 Нæй , цы гæнæн ис .
 нæй цы гæнæн ис
 EXST.NEG what possibility EXST

What can we do?

23 Зарема Темболатовна : Уыдон сæхæдæг къахынц .
 Зарема Темболатовна уыдон сæ= хæдæг къах -ынц
 Zarema Tembolatovna DemDist.PL.NOM POSS.3PL= REFL incline PRS.3PL

Zarema Tembolatovna: They begin themselves.

24.1 Джикаева Альбина : Цы гæнæн ис ,
 Джикаева Альбина цы гæнæн ис
 Dzhikaeva Albina what possibility EXST

цæргæ-цæрæнбонты дæм топпы нæмыгæй куы
 цæр -гæ - цæр -æн бон -т -ы =дæм топп -ы нæмыг -æй куы
 live CONV live INF2 day PL GEN =2SG.ENCL.ALL gun GEN bullet ABL when

кæсой , уæд ?
 кæс -ой уæд
 look SBJV.3PL then

Dzhikaeva Albina: What can we do if they always look at us through the eyes of the enemy?

24.2 **Нæй æндæр гæнæн** .
 нæй æндæр гæнæн
 EXST.NEG other possibility

Nothing else to do.

24.3 **Радзурут-ма сыхах дæр исты** .
 сыхах =дæр исты
 you.PL =PTCL something

You tell us something too.

24.4 **Сывæллæттимæ сыхах куы кусут** .
 сывæллæ -тт -имæ сыхах куы кус -ут
 child PL COMIT you.PL when work PRS.2PL

. It is you who work with children.

25 **Мира Тимофеевна : Армайнагæй ирон куыд сарæзтай** , **Светлана**
 Мира Тимофеевна армайнаг -æй ирон куыд с- арæзт -ай Светлана
 Mira Timofeevna Armenian ABL Ossetic how PV make PST.TR.2SG Svetlana

Умаровна , гæ уый ма сын радзур .
 Умаровна гæ уый =ма =сын ра- дзур -*0
 Umarovna well DemDist.GEN =yet =3PL.ENCL.DAT PV talk IMP.2SG

Mira Timofeevna: Tell them, Svetlana Umarovna, how you turned an Armenian into an Ossetian.

26.1 **Светлана Умаровна : Ма ма ныхæстæ кæн !**
 Светлана Умаровна =ма =ма ныхæс -т -æ кæн -*0
 Svetlana Umarovna =yet =yet word PL NOM do IMP.2SG

Svetlana Umarovna: Do not tell!

26.2 **Æз æй цы сарæзтон ?**
 æз =æй цы с- арæзт -он
 I =3SG.ENCL.GEN what PV make PST.TR.1SG

Was it me?

26.3 **Афтæ рауади , æмæ алы хатт дæр**
 афтæ ра- уад -и æмæ алы хатт =дæр
 so PV come out PST.INTR.3SG and every time =PTCL

мæм-иу ... гуырднагтæ дæр мæм-иу
 =мæм - =иу гуырднаг -т -æ =дæр =мæм - =иу
 =1SG.ENCL.ALL =ITER Georgian PL NOM =PTCL =1SG.ENCL.ALL =ITER

æрбахауди , армайнагтæ дæр , сывæллæттæ-иу
 æрба- хауд -и армайнаг -т -æ =дæр сывæллæ -тт -æ =иу
 PV fall PST.INTR.3SG Armenian PL NOM =PTCL child PL NOM =ITER

æрбахаудысты

æрба- хауд -ысты

PV fall PST.INTR.3PL

It happened so that each time I had ... Georgians, and Armenians, were in my class.

27 **Зарема Темболатовна : Æвзаг куы нæ зыдтаис нугыццыл**
Зарема Темболатовна æвзаг куы нæ зыд -т -аис иу гыццыл
Zarema Tembolatovna language when NEG know TR CNTRF.2SG one small

дæхæдæг , уæд дæм не ‘ рбахаудаиккой
дæхæдæг уæд =дæм не рба- хауд -аиккой
yourself then =2SG.ENCL.ALL NEG PV fall CNTRF.3PL

Zarema Tembolatovna: If you yourself didn't know the language a little, it would not have happened.

28.1 **Светлана Умаровна : Ну , мæхæдæг ... Нæа , уый тыххæй нæ**
Светлана Умаровна Ну мæхæдæг нæа уый тыххæй нæ
Svetlana Umarovna well myself NEG DemDist.GEN for NEG

уыди , афтæ куыддæр рауади
уыд -и афтæ куыд =дæр ра- уад -и
be PST.INTR.3SG so how =PTCL PV come out PST.INTR.3SG

Svetlana Umarovna: Well, I... No, it is not so, it just happened this way somehow.

28.2 **Бирæ сывæллæттæ уыди æмæ цалдæр гъе уыцы**
бирæ сывæллæ -тт -æ уыд -и æмæ цал -дæр гъе уыцы
a.lot.of child PL NOM be PST.INTR.3SG and how.many INDEF well that

нухуызон кълæстæ уыди
иу хуыз -он кълæс -т -æ уыд -и
one appearance,way ADJ class PL NOM be PST.INTR.3SG

There were lots of kids, and there were many alike classes.

28.3 **Æмæ-иу йер иннæтæн куыд амыдтон , адонæн**
æмæ =иу йер иннæ -т -æн куыд амыд -т -он адон -æн
and =ITER now other PL DAT how show TR PST.TR.1SG these DAT

дæр-иу амыдтон , амонгæ кодтон , æмæ-иу
=дæр =иу амыд -т -он амон -гæ код -т -он æмæ =иу
=PTCL =ITER show TR PST.TR.1SG show CONV do TR PST.TR.1SG and =ITER

... **Ну , тынг сæ фæндыди базонын , æвæццагæн**
Ну тынг =сæ фæндыд -и ба- зон -ын æвæццагæн
well very =3PL.ENCL.GEN want PST.INTR.3SG PV know INF maybe

And I explained to these [children] in the same way as to the others, and ... Well, they were eager to learn, probably.

29.1 **Хæдзары** **дæр** ... **мæн** **дæр-иу** **нал** **уагътой** ,
хæдзар -ы =дæр мæн =дæр =иу нал уагът -ой
house INESS =PTCL I.GEN =PTCL =ITER no.longer let.go PST.TR.3PL

ай **куыд у** , **ай** **куыд у** , **зæгъгæ** .
ай куыд у ай куыд у зæгъ -гæ
DemProx.GEN how be.PRS.3SG DemProx.GEN how be.PRS.3SG say CONV

And at home ... and they didn't leave me alone, how will this be, how will that be, they say.

29.2 **Æмæ мæм** **иухатт** **ахæм йед** **рауадис** , **хабар** .
æмæ =мæм иу хатт ахæм йед ра- уад -ис хабар
and =1SG.ENCL.ALL one time such HES PV jump PST.INTR.3SG news

Once we had an interesting episode.

29.3 **Хо æмæ æфсымæр** , **æмæ хо хистæр уыди** , **æфсымæр**
хо æмæ æфсымæр æмæ хо хистæр уыд -и æфсымæр
sister and brother and sister elder be PST.INTR.3SG brother

кæстæр уыди , **афæдз кæстæр** , **æмæ йын** **нырма раджы**
кæстæр уыд -и афæдз кæстæр æмæ =йын нырма раджы
younger be PST.INTR.3SG year younger and =3SG.ENCL.DAT so far early

уыди **скъоламæ** , **фæлæ уæддæр фыд афтæ баныхас**
уыд -и скъола -мæ фæлæ уæддæр фыд афтæ ба- ныхас
be PST.INTR.3SG school ALL but still father so PV word

кодта , **æмæ йæ** **райстой** **сывæллоны**
код -т -а æмæ =йæ ра- йст -ой сывæллон -ы
do TR PST.TR.3SG and =3SG.ENCL.GEN PV take PST.TR.3PL child GEN
persuade

дæр , **лæппуйы дæр** .
=дæр лæппу -йы =дæр
=PTCL boy GEN =PTCL

There were a sister and a brother, and the sister was older, and the brother was younger, a year younger, and he was too young to go to school, but still, his father arranged this and the boy was also accepted into a school.

30.1 **Йемæ сæ** **сбадын** **кодтон** , **æмæ чызг**
йемæ =сæ с- бад -ын код -т -он æмæ чызг
3SG.COMIT =3PL.ENCL.GEN PV sit INF do TR PST.TR.1SG and girl

гыццыл уырыссагау æмбæрста , **уымæн æмæ йæ**
гыццыл уырыссаг -ау æмбæрст -а уым -æн æмæ йæ=
small Russian EQU know PST.TR.3SG DemDist DAT and POSS.3SG=

фыды **мад** , **нæ** , **йæ** **мады** **мадимæ** **дзургæ**
фыд -ы мад нæ йæ= мад -ы мад -имæ дзур -гæ
father GEN mother NEG POSS.3SG= mother GEN mother COMIT talk CONV

кодта	уырыссагау	дæр	æмæ	афтæмæй	сахуыр	и	, æмæ
код -т -а	уырыссаг -ау	=дæр	æмæ	афтæмæй	с- ахуыр	и	æмæ
do TR PST.TR.3SG	Russian EQU	=PTCL	and	so	PV study	EXST	and

persuade

цыдæртæ	æмбæрста
цы -дæр -т -æ	æмбæрст -а
what INDEF PL NOM	know PST.TR.3SG

I told them to sit, and the girl understood Russian a bit, because her father's mother, no her mother's mother, she spoke Russian, too, and [the girl] learned it this way, and she could understand something.

30.2 **Фæлæ лæппу та** – **æппындæр** , **æппындæр нæ** .
 фæлæ лæппу =та æппындæр æппындæр нæ
 but boy =CONTR completely completely NEG

But the boy understood absolutely nothing.

30.3 **Нæдæр уырыссагау** , **нæдæр иронау ницы**
 нæ =дæр уырыссаг -ау нæ =дæр ирон -ау ницы
 NEG =PTCL Russian EQU NEG =PTCL Ossetic EQU nothing

æмбæрста .
 æмбæрст -а
 know PST.TR.3SG

Either in Russian or in Ossetian he understood nothing.

31.1 **Ныр бадынц урочы** , **æмæ сын æз дзурын** ,
 ныр бад -ынц уроч -ы æмæ =сын æз дзур -ын
 now sit PRS.3PL lesson INESS and =3PL.ENCL.DAT I talk PRS.1SG

дзурын , **æмæ та-иу уырыссагау дæр зæгъын** ,
 дзур -ын æмæ =та =иу уырыссаг -ау =дæр зæгъ -ын
 talk PRS.1SG and =CONTR =ITER Russian EQU =PTCL say PRS.1SG

иронау дæр æй зæгъын .
 ирон -ау =дæр =æй зæгъ -ын
 Ossetic EQU =PTCL =3SG.ENCL.GEN say PRS.1SG

Now they were sitting in the classroom, and I was explaining them, explaining, and in Russian I was talking, and in Ossetian also.

31.2 **Æмæ та йæ** : « **Нушик !**»,
 æмæ =та =йæ Нушик
 and =CONTR =3SG.ENCL.GEN Nushik

And he said, "Nushik!"

31.3 – **æмæ та йæ армайнагау фæрсы** , **цы**
 æмæ =та =йæ армайнаг -ау фæрс -ы цы
 and =CONTR =3SG.ENCL.GEN Armenian EQU ask PRS.3SG what

загъта **ахуыргæнæг** .
 загът -а ахуыргæнæг
 say PST.TR.3SG teacher

And asked her in Armenian what the teacher said.

31.4 **Æмæ та йын уый дæр** : « **Аргишт !**»,
 æмæ =та =йын уый =дæр Аргишт
 and =CONTR =3SG.ENCL.DAT DemDist.NOM =PTCL Argisht

And she answered, "Argisht!"

31.5 – **æмæ та-иу армайнагау йемæ дзуры** .
 æмæ =та =иу армайнаг -ау йемæ дзур -ы
 and =CONTR =ITER Armenian EQU 3SG.COMIT talk PRS.3SG

And answered him in Armenian.

31.6 **Æмæ бады æмæ та мæм хъусы** ,
 æмæ бад -ы æмæ =та =мæм хъус -ы
 and sit PRS.3SG and =CONTR =1SG.ENCL.ALL listen PRS.3SG

хъусы .
 хъус -ы
 listen PRS.3SG

Again he was sitting and listening to me, listening.

32.1 **Æмæ та** : « **Нушик , цы загъта ахуыргæнæг ?**».
 æмæ =та Нушик цы загът -а ахуыргæнæг
 and =CONTR Nushik what say PST.TR.3SG teacher

And again: "Nushik what the teacher said? "

32.2 **Æмæ та уый та разины æмæ та**
 æмæ =та уый =та ра- зил -ы æмæ =та
 and =CONTR DemDist.NOM =CONTR PV turn PRS.3SG and =CONTR

уымæн дзуры , дзуры .
 уым -æн дзур -ы дзур -ы
 DemDist DAT talk PRS.3SG talk PRS.3SG

And again she turns around and tells him.

32.3 **Стæй та** : « **Аргишт !**»,
 стæй =та Аргишт
 then =CONTR Argisht

And again: "Argisht!" —

32.4 – **ну , уый армайнагау загъта , ныуадз**
 ну уый армайнаг -ау загът -а ныу- уадз -*0
 HES DemDist.NOM Armenian EQU say PST.TR.3SG PV let.go IMP.2SG

мæ	,	бауадз	мæ	хъусын	,	зæгъгæ
=мæ		ба- уадз -*0	=мæ	хъус -ын		зæгъ -гæ
=1SG.ENCL.GEN		PV let.go IMP.2SG	=1SG.ENCL.GEN	listen INF		say CONV

Well, she said in Armenian, leave me alone, let me listen.

32.5 **Ахæм худæг уыдысты !**
 ахæм худ -æг уыд -ысты
 such laugh PTCP.PRS be PST.INTR.3PL
 funny

They were so funny!

32.6 **Æмæ нухатт рæстæг афтæ рауади , ну , дзурын ,**
 æмæ иу хатт рæстæг афтæ ра- уад -и ну дзур -ын
 and one time time so PV come out PST.INTR.3SG HES talk PRS.1SG

дзурын	,	æмæ дын	,	æмæ та йæ ногæй
дзур -ын		æмæ =дын		æмæ =та =йæ ног -æй
talk PRS.1SG		and =2SG.ENCL.DAT		and =CONTR =3SG.ENCL.GEN new ABL

фæрсы æфсымæр хойы :	куыд загъта	,	куыд
фæрс -ы æфсымæр хо -йы куыд загът -а куыд			
ask PRS.3SG brother sister GEN how say PST.TR.3SG how			

загъта
 загът -а
 say PST.TR.3SG

And once, well, I was speaking, speaking, and again the brother asked his sister: what she said, what she said.

33.1 **Ай дын хъуыдыты аныгъуылди æмæ**
 ай =дын хъуыды -т -ы аныгъуылд -и æмæ
 DemProx.NOM =2SG.ENCL.DAT thought PL GEN immerse PST.INTR.3SG and

катай кæны , йер æй куыд зæгъон , зæгъгæ
катай кæн -ы йер =æй куыд зæгъ -он зæгъ -гæ
anxiety do PRS.3SG now =3SG.ENCL.GEN how say SBJV.1SG say CONV
anxiety

She thought and thought and thought, how to say it.

33.2 **Æз дæр хъуыды кæнын , цыдæртæ**
 æз =дæр хъуыды кæн -ын цы -дæр -т -æ
 I =PTCL thought do PRS.1SG what INDEF PL NOM
 remember

æрхъуыды кодтон
 æр- хъуыды код -т -он
 PV thought do PL PST.TR.1SG
 remind

And I think, I remembered something.

33.3 **Кæддæр Ереваны ацардыстæм аст азы , æмæ**
 кæд -дæр Ереван -ы а- цард -ыстæм аст аз -ы æмæ
 when INDEF Yerevan INESS PV live PST.INTR.1PL eight year GEN and

мах , **йер** **мæнæ** **адоны** **йер** **иронау** **куыд** **ахуыр** **кæнæм**
 мах йер мæнæ адон -ы йер ирон -ау куыд ахуыр кæн -æм
 we.NOM now there,that.is these GEN now Ossetic EQU how study do PRS.1PL
 DISC
 , **афтæ** .
 афтæ
 so

We once lived in Yerevan for eight years, and we, as well, as we teach them Ossetian now.

33.4 **Фæнды** **уырыссаг** **дæ** , **фæнды** **ирон** **дæ** ,
 фæнд -ы уырыссаг дæ фæнд -ы ирон дæ
 want PRS.3SG Russian be.PRS.2SG want PRS.3SG Ossetic be.PRS.2SG

цæрыс **Ереваны** – **ахуыр** **кæ** **гъе** **уыцы** **æвзаг** .
 цæр -ыс Ереван -ы ахуыр кæ гъе уыцы æвзаг
 live PRS.2SG Yerevan INESS study do.IMP.2SG well that language

Whether you are a Russian or an Ossetian, if you live in Yerevan — learn the language.

34.1 **Æмæ** **мах** **дæр** **æй** **ахуыр** **кодтам** .
 æмæ мах =дæр =æй ахуыр код -т -ам
 and we.NOM =PTCL =3SG.ENCL.GEN study do TR PST.TR.1PL

And we learned.

34.2 **Фыссын** **æмæ** **кæсын** **дæр** **зыдтон** .
 фысс -ын æмæ кæс -ын =дæр зыд -т -он
 write INF and read INF =PTCL know TR PST.TR.1SG

I could also read and write.

34.3 **Гъе** **æмæ** **хъуыдытæ** **кæнын** , **уый** **куыд**
 гъе æмæ хъуыды -т -æ кæн -ын уый куыд
 well and thought PL NOM do PRS.1SG DemDist.NOM how

уыди , **уый** **куыд** ... **Æрхъуыды** **йæ**
 уыд -и уый куыд æр- хъуыды =йæ
 be PST.INTR.3SG DemDist.NOM how PV thought =3SG.ENCL.GEN

кодтон .
 код -т -он
 do TR PST.TR.1SG

And I thought, how was it... And remembered.

34.4 **Æмæ** **лæппуйæн** ... **Ну** , **афтæ** **нæ** **зæгъдзынæн** , **æмæ** **йæ**
 æмæ лæппу -йæн Ну афтæ нæ зæгъ -дзынæн æмæ =йæ
 and boy DAT well so NEG say FUT.1SG and =3SG.ENCL.GEN

сыгъдæг **армайнагау** **загътон** , **кæмдæр** **къуылымпытæ**
 sygъdæg армайнаг -ау загът -он кæм -дæр къуылымпы -т -æ
 clean Armenian EQU say PST.TR.1SG where INDEF difficulty PL NOM

цыдæртæ	,	фæлæ йæ		лæппу бамбæрста	,	цы
цы -дæр -т -æ		фæлæ =йæ		лæппу ба- мбæрст -а		цы
what INDEF PL NOM		but =3SG.ENCL.GEN	boy	PV know PST.TR.3SG		what

загътон	,	гъе уый	.
загът -он		гъе уый	
say PST.TR.1SG		well DemDist.NOM	

And to the boy ... Well, I cannot that I said it in pure Armenian, with some doubts, but the boy understood what I said.

34.5 Æмæ чызджы фæрсын	,	раст æй	,	зæгъын	,
æмæ чыздж -ы фæрс -ын		раст =æй		зæгъ -ын	
and girl GEN ask PRS.1SG		true =3SG.ENCL.GEN		say PRS.1SG	

загътон	.
загът -он	
say PST.TR.1SG	

I asked the girl whether I said it correctly.

34.6 Æмæ , дам , о	.
æмæ =дам о	
and =CIT yes	

And, she said yes.

35.1 Æмæ ахæм дис фæкодтой	,	куыд æй
æмæ ахæм дис фæ- код -т -ой		куыд =æй
and such amazement PV do TR PST.TR.3PL		how =3SG.ENCL.GEN

базыдтон	,	зæгъгæ	.
ба- зыд -т -он		зæгъ -гæ	
PV know TR PST.TR.1SG		say CONV	

And they were so surprised how I knew.

35.2 Стæй нæм йед уыдис		йер ... Районай
стæй =нæм йед уыд -ис		йер район -æй
then =1PL.ENCL.ALL HES be PST.INTR.3SG	now	district ABL

нæм æрцыдысты	,	урочы абадтысты æмæ
=нæм æр- цыд -ысты		уроч -ы а- бадт -ысты æмæ
=1PL.ENCL.ALL PV go PST.INTR.3PL	lesson INESS	PV sit PST.INTR.3PL and

адон ... Æнæуый исты математикайæ бафарстон	,	уæд-иу
адон æнæуый исты математикайæ -йæ ба- фарст -он		уæд =иу
these in general something mathematics ABL	PV ask PST.TR.1SG	then =ITER

чызг йæ къух дары	,	æмæ-иу иронау афтæ цъыкк
чызг йæ= къух дар -ы		æмæ =иу ирон -ау афтæ цъыкк
girl POSS.3SG= hand hold,keep PRS.3SG	and =ITER	Ossetic EQU so easy

кодта , **дзуапп лæвæрдта** .
код -т -а дзуапп лæвæрд -т -а
do TR PST.TR.3SG reply give TR PST.TR.3SG
persuade

Then we had this ... District authorities came, were present in class and they... So, I asked something in mathematics, the girl pulls her hand, and she answered in Ossetian.

35.3 **Адон ... афтæ , дам , нæ загътай , адон**
адон афтæ =дам =нæ загът -ай адон
these so =CIT =1PL.ENCL.GEN say PST.TR.2SG these

армайнæгтæ сты , зæгъгæ .
армайнæг -т -æ сты зæгъ -гæ
Armenian PL NOM be.PRS.3PL say CONV

They said... You said they were Armenians.

35.4 **О , зæгъын** .
о зæгъ -ын
yes say PRS.1SG

Yes, I said.

35.5 **Уæдæ , дам , дын куыд дзæбæх дзурынц !**
уæдæ =дам =дын куыд дзæбæх дзур -ынц
so =CIT =2SG.ENCL.DAT how good talk PRS.3PL

And how, they said, they can talk so well!

35.6 **Афтæ , зæгъын , зонынц** .
афтæ зæгъ -ын зон -ынц
so say PRS.1SG know PRS.3PL

So, I said, they could.

36 **Мадина : Сахуыр сты** .
Мадина с- ахуыр сты
Madina PV study be.PRS.3PL

Madina: They have learned.

37.1 **Светлана Умаровна : Базыдтой , о** .
Светлана Умаровна ба- зыд -т -ой о
Svetlana Umarovna PV know TR PST.TR.3PL yes

Svetlana Umarovna: Have learned, yes.

37.2 **Хорз лæппутæ сты , иубон дæр фæндагыл**
хорз лæппу -т -æ сты иу бон =дæр фæндаг -ыл
good boy PL NOM be.PRS.3PL one day =PTCL way SUPER

мыл амбæлдысты æмæ ахуыргæнджыты
=мыл а- мбæлд -ысты æмæ ахуыр гæн -дж -ыт -ы
=1SG.ENCL.SUPER PV meet PST.INTR.3PL and study do PTCP.PRS PL GEN
teacher

кәй	нә	афарстой	,	әмә	куыд	сты	,	куыд	сты	.
кәй	нә	а- фарст -ой		әмә	куыд	сты		куыд	сты	
who.GEN	NEG	PV ask PST.TR.3PL		and	how	be.PRS.3PL		how	be.PRS.3PL	

They are good boys, I met them recently, and they were asking about every teachers, how they were.

38 **Джикаева Альбина** : **Уыдон** **Арам** ?
 Джикаева Альбина уыдон Арам
 Dzhikaeva Albina DemDist.PL.NOM Aram

Dzhikaeva Albina: Was it Aram?

39 **Светлана Умаровна** : **Йед** ... **Аргышт** .
 Светлана Умаровна Йед Аргышт
 Svetlana Umarovna HES Argisht
 HES

Svetlana Umarovna: This ... Arisht.

40 **Зарема Темболатовна** : **Гыццылтә** .
 Зарема Темболатовна гыццыл -т -ә
 Zarema Tembolatovna small PL NOM

Zarema Tembolatovna: Small.

41.1 **Светлана Умаровна** : **Арам** **дәр** **фәфәрс** , **фәлә** **Аргышт** .
 Светлана Умаровна Арам =дәр фә- фәрс -ы фәлә Аргышт
 Svetlana Umarovna Aram =PTCL PV ask PRS.3SG but Argisht

Svetlana Umarovna: Aram also asks, but that was what Argisht.

41.2 **Афтәтә** .
 афтә -т -ә
 so PL NOM

That's it.

41.3 **Махән уәлдай нәу** , **уырыссаг у** , **армайнаг у**
 махән уәлдай нә у уырыссаг у армайнаг у
 we.DAT special NEG be.PRS.3SG Russian be.PRS.3SG Armenian be.PRS.3SG

, **гуырдыаг у** – **ахуыр кәнәм** **се** , **ппәты** **дәр** .
 гуырдыаг у ахуыр кән -әм се= ппәт -ы =дәр
 Georgian be.PRS.3SG study do PRS.1PL POSS.3PL= all GEN =PTCL

For us there is no difference, whether it's Russian, Armenian, Georgian — we teach everybody.

41.4 **Ну** , **канд ахуыр нәа** , **әвәццәгән нә** ...
 ну канд ахуыр нәа әвәццәгән нә
 HES only study NEG maybe NEG

Well, not only teach, maybe ...

42 **Джикаева Альбина** : **Мах** **ма** **Советон рәстәджы** **цәрәм** .
 Джикаева Альбина мах =ма советон рәстәдж -ы цәр -әм
 Dzhikaeva Albina we.NOM =yet Soviet time INESS live PRS.1PL

Dzhikaeva Albina: We still live in the Soviet era.

43 **Светлана Умаровна : О .**
 Светлана Умаровна о
 Svetlana Umarovna yes

Svetlana Umarovna: Yes.

44 **Джикаева Альбина : Интернационал .**
 Джикаева Альбина интернационал
 Dzhikaeva Albina international

Dzhikaeva Albina: International.

45.1 **Светлана Умаровна : Уарзæм сæ , æндæр куыд**
 Светлана Умаровна уарз -æм =сæ æндæр куыд
 Svetlana Umarovna love PRS.1PL =3PL.ENCL.GEN other how

зæгъæм .
 зæгъ -æм
 say PRS.1PL

Svetlana Umarovna: We love them, what else to say.

45.2 **Ахæм йедтæ ... ныл вæййы .**
 ахæм йед -т -æ =ныл вæйй -ы
 such HES PL NOM =1PL.ENCL.SUPER happen PRS.3SG

Are these ... happens to us.

45.3 **Йер ма уын цы радзурæм ?**
 йер =ма =уын цы ра- дзур -æм
 now =yet =2PL.ENCL.DAT what PV talk SBJV.1PL

What else can we tell you?

46.1 **Мадина : Мæнæн та иухатт ... Кæй къласы уыдис**
 Мадина мæнæн =та иу хатт кæй кълас -ы уыд -ис
 Madina I.DAT =CONTR one time who.GEN class GEN be PST.INTR.3SG

, **кæй ?**
 кæй
 who.GEN

Madina: And I once ... In whose class was it?

46.2 **Йер æхсæзæм кълас .**
 йер æхсæз -æм кълас
 now six ORD class

The current sixth grade.

47.1 **Джикаева Альбина : Æхсæзæмтæм чи схызти , уый**
 Джикаева Альбина æхсæзæмтæм чи с- хызт -и уый
 Dzhikaeva Albina who PV pass PST.INTR.3SG DemDist.NOM

?

Dzhikaeva Albina: The ones that went to the sixth?

47.2 Риммæ Тотрадзовнæйы кълас .
 Риммæ Тотрадзовнæ -йы кълас
 Rimma Totradzovna GEN class

Rimma Totradzovna's class.

48.1 Мадина : Риммæ Тотрадзовнæйы .
 Мадина Риммæ Тотрадзовнæ -йы
 Madina Rimma Totradzovna GEN

Madina: Rimma Totradzovna's.

48.2 Æмæ гъе уæд æрбацыдтæн кусынмæ , уыдон ма
 æмæ гъе уæд æрба- цыд -тæн кус -ын -мæ уыдон =ма
 and well then PV go PST.INTR.1SG work INF ALL DemDist.PL.NOM =yet

дыккæгæм къласы уыдысты .
 дыккæг -æм кълас -ы уыд -ысты
 second ORD class INESS be PST.INTR.3PL

When I start working, they were in the second grade.

48.3 Мæнæ цы зæронд бадæн !
 мæнæ цы зæронд ба- дæн
 there,that.is what old PV be.PRS.1SG
 DISC

I grew old!

48.4 Æмæ дын бадынц урочы , æмæ фæрсын ,
 æмæ =дын бад -ынц уроч -ы æмæ фæрс -ын
 and =2SG.ENCL.DAT sit PRS.3PL lesson INESS and ask PRS.1SG

цыдæр æнцон уыди , мæнæ иугай ныхæсты ,
 цы -дæр æнцон уыд -и мæнæ иу -гай ныхæс -т -ы
 what INDEF easy be PST.INTR.3SG there,that.is one DISTR word PL GEN
 DISC

кæцыдæр ... фæндзæм-æхсæзæм урок йеддæмæ нæма уыдис
 кæцы -дæр фæндз -æм - æхсæз -æм урок йеддæмæ нæма уыд -ис
 what INDEF five ORD six ORD lesson besides not.yet be PST.INTR.3SG

And they were sitting in the classroom, and I asked them something simple, single words ... it was just fifth or sixth lesson.

49.1 Æмæ иугай ныхæстæ ахуыр кодтам .
 æмæ иу -гай ныхæс -т -æ ахуыр код -т -ам
 and one DISTR word PL NOM study do TR PST.TR.1PL

And we learned just single words.

49.2 Æмæ йæ фæрсын англисагау , уырыссагау
 æмæ =йæ фæрс -ын англисæг -ау уырысæг -ау
 and =3SG.ENCL.GEN ask PRS.1SG English EQU Russian EQU

æй	фæрсын	:	« Кошка как будет по-английски ?».
=æй	фæрс -ын		как
=3SG.ENCL.GEN	ask PRS.1SG		how

I asked in English, in Russian I asked him: "What is the English for "cat".

49.3 **Ацæмæзы фарстон**
 Ацæмæз -ы фарст -он
 Atsamaz GEN ask PST.TR.1SG

I asked Atsamaz.

49.4 **Æмæ зæгъын** : « **Аца** , **как** **будет** **кошка** **по-английски** ? » .
 æмæ зæгъ -ын как
 and say PRS.1SG how

And I said, "Aca, how is "a cat" in English?".

49.5	Æ	mæ	mæm	kæsy	,	уыцы	тарст	каст
	æ	mæ	=mæm	kæc	-ы	уыцы	тарст	каст
	and	=1SG.ENCL.ALL	look	PRS.3SG		that	be afraid.PART.PST	look

кæны	,	æмæ	дыккæгæм	партæйыл	бадти
кæн -ы		æмæ	дыккæг -æм	партæ -йыл	бадт -и
do PRS.3SG		and	second ORD	desk SUPER	sit PST.INTR.3SG

And he looked at me, he was so scared, he sat at the second desk.

49.6 *Æ*маѣ ницы дзуры *æ*маѣ дын ... *Æ*маѣ та
*æ*маѣ ницы дзур -ы *æ*маѣ =дын *Æ*маѣ =та
and nothing talk PRS.3SG and =2SG.ENCL.DAT and =CONTR

йæ	дыккаг	хатт	ба	фарстон
=йæ	дыккаг	хатт	ба-	фарст -он
=3SG.ENCL.GEN	second	time	PV ask	PST.TR.1SG

And didn't answer, and ... And I asked him for the second time.

50.1	Æмæ	дын	Оксанæ	чи	у	,	Кцойты	,
	æmæ	=дын	Оксанæ	чи	у		Кцой	-т -ы
	and	=2SG.ENCL.DAT	Oxana	who	be.PRS.3SG		Ktsoev	PL GEN

уый	йæ	разæй	бадтис	, æмæ	дын
уый	=йæ	раз -æй	бадт -ис	æмæ	=дын
DemDist.NOM	=3SG.ENCL.GEN	front ABL	sit PST.INTR.3SG	and	=2SG.ENCL.DAT

æм	фæзылди	æмæ	дын	афтæ	:	«	Гæды	куыд
=æм	фæ- зылд -и	æмæ	=дын	афтæ			гæды	куыд
=3SG.ENCL.ALL	PV turn PST.INTR.3SG	and	=2SG.ENCL.DAT	so			cat	how

уыдзæн	, уый	нæ	зоныс	?
уы -дзæн	уый	нæ	зон -ыс	
be FUT.3SG	DemDist.GEN	NEG	know PRS.2SG	

And Oksana, one that Ktsoeva, she sat in front of him, she turned to him and said this way:

50.2 **Гæды куыд уыдзæн** , **уый** **зоныс** ?».
 гæды куыд уы -дзæн уый зон -ыс
 cat how be FUT.3SG DemDist.GEN know PRS.2SG

"What is the English for "cat", you don't know?

50.3 **Æмæ йæ** **гъе** **уæд** **бамбæрстон** , **зæгъын** ,
 æмæ =йæ гъе уæд ба- мбæрст -он зæгъ -ын
 and =3SG.ENCL.GEN well then PV know PST.TR.1SG say PRS.1SG

уырыссагау **куы** **нæ** **мæ** **мбары** .
 уырыссаг -ау куы нæ =мæ мбар -ы
 Russian EQU when NEG =1SG.ENCL.GEN know PRS.3SG

And then I realized that he doesn't understand me in Russian.

50.4 **Æмæ гъе** **уæд** **иронау** **байдыдтон** **семæ** **дзурын** .
 æмæ гъе уæд ирон -ау ба- йдыд -т -он семæ дзур -ын
 and well then Ossetic EQU PV begin TR PST.TR.1SG 3PL.COMIT talk INF

And then I started speaking with them in Ossetian.

51 **Джикаева Альбина** : **Уый** **дæр** **Хуссар Ирыстонæй**
 Джикаева Альбина уый =дæр хуссар Ирыстон -æй
 Dzhikaeva Albina DemDist.NOM =PTCL south Ossetia ABL

рацыди , **уыцы сывæллон** , **æмæ уырыссагау** **не** .
 ра- цыд -и уыцы сывæллон æмæ уырыссаг -ау не
 PV go PST.INTR.3SG that child and Russian EQU NEG

мбæрстой **æппындæр** .
 мбæрст -ой æппындæр
 know PST.TR.3PL completely

Dzhikaeva Albina: He, too, is from South Ossetia, this child, and, they didn't understand Russian at all.

52 **Мадина** : **Стæй уыйфæстæ** **сæ** **дзæбæх сахуыр**
 Мадина стæй уый фæстæ =сæ дзæбæх с- ахуыр
 Madina then DemDist.GEN after =3PL.ENCL.GEN good PV study

кодта **Риммæ Тотрадзовнæ** .
 код -т -а Риммæ Тотрадзовнæ
 do TR PST.TR.3SG Rimma Totradzovna
 persuade

Madina: Then Rima Totradzovna taught them well.

53 **Зарема Темболатовна** : **Æмæ нæм** **махмæ ахуыргæнæг**
 Зарема Темболатовна Æмæ =нæм махмæ ахуыргæнæг
 Zarema Tembolatovna and =1PL.ENCL.ALL we.ALL teacher

уыдис	,	Майрамададжы	кусгайæ	,	Дрогина	зæгъгæ
уыд -ис		Майрамададж -ы	кус -гæ -йæ		Дрогина	зæгъ -гæ
be PST.INTR.3SG		Mayramadag INESS	work CONV		Drogina	say CONV

,	Татьяна	...	йæ	отчество	йын	...
	Татьяна		йæ=	отчество	=йын	
	Tatiana		POSS.3SG=		=3SG.ENCL.DAT	

Zarema Tembolatovna: And we had a teacher when I was working in Mayramadage, Drogina Tatiana ... her middle name ...

54	Джикаева	Альбина	:	Йер	дæр	нæ	кусы	?
	Джикаева	Альбина		йер	=дæр	нæ	кус -ы	
	Dzhikaeva	Albina		now	=PTCL	NEG	work PRS.3SG	

Dzhikaeva Albina: Does she work now?

55.1	Зарема	Темболатовна	:	Нæа	,	уый	йед	...	истори
	Зарема	Темболатовна		нæа		уый	йед		истори
	Zarema	Tembolatovna		NEG		DemDist.NOM	HES		story

лæвæрдта
 лæвæрд -т -а
 give TR PST.TR.3SG

Zarema Tembolatovna: No, well... She taught history.

55.2	Дзуры	,	дзуры	,	дзуры	,	амоны	сын
	дзур -ы		дзур -ы		дзур -ы		амон -ы	=сын
	talk PRS.3SG		talk PRS.3SG		talk PRS.3SG		show PRS.3SG	=3PL.ENCL.DAT

She was speaking, speaking, explaining them.

55.3	Æмæ	йæ	,	æвæццагæн	сын	...	нæма
	æмæ	=йæ		æвæццагæн	=сын		нæма
	and	=3SG.ENCL.GEN		maybe	=3PL.ENCL.DAT		not.yet

æмбæрстой	йер	,	куыддæр	бахызтысты	патытæм	...	не
æмбæрст -ой	йер		куыддæр	ба- хызт -ысты	паты -т -æм		не
know PST.TR.3PL	now		as.soon.as	PV pass PST.INTR.3PL	fifth PL ALL		NEG

мбæрстой
 мбæрст -ой
 know PST.TR.3PL

And, perhaps, they ... they didn't understand yet, it was only the fifth grade... did not understand.

55.4	Æмæ	,	дам	:	«	Неужели	они	все	это	не	понимают	?»
	æмæ		=дам			они	это	не				
	and		=CIT			they	this					

And, she said: "Do they not understand?"

55.5 – **зæгъгæ** , **дын** **бакодта** .
 зæгъ -гæ =дын ба- код -т -а
 say CONV =2SG.ENCL.DAT PV do TR PST.TR.3SG

She said.

55.6 **Æмæ** , **зæгъын** , **конечно** , **не** ‘ **мбарынц** , **уыдон**
 æмæ зæгъ -ын конечно не мбар -ынц уыдон
 and say PRS.1SG of course NEG know PRS.3PL DemDist.PL.NOM

ирон ... **ирæттæ** **сты** , **æмæ** **иронау** **æмбарынц** .
 ирон ирæ -тт -æ сты æмæ ирон -ау æмбар -ынц
 Ossetic Ossetian PL NOM be.PRS.3PL and Ossetic EQU know PRS.3PL

And, I said, of course, they didn't understand, they [understand] Ossetian ... they are Ossetians, and understand in Ossetian.

55.7 **Æмæ** **уæд** **хуымæтæгдæр** **æвзагæй** **дзурын** **сæм**
 æмæ уæд хуымæтæг -дæр æвзаг -æй дзур -ын =сæм
 and then elementary COMPAR language ABL talk INF =3PL.ENCL.ALL

байдыдта .

ба- йдыд -т -а
 PV begin TR PST.TR.3SG

And then she started to explain to them in more simple language.

56.1 **Æмæ** **сын** **кæм** **амонгæ** **кодта** , **кæм** **цы** .
 æмæ =сын кæм амон -гæ код -т -а кæм цы
 and =3PL.ENCL.DAT where show CONV do TR PST.TR.3SG where what
 persuade

And she explained them or somehow.

56.2 **Æндæр** **æнхæлдта** , **æмæ** **цыдæриддæр** **дзуры** ,
 æндæр æнхæлд -т -а æмæ цыдæриддæр дзур -ы
 other think TR PST.TR.3SG and all talk PRS.3SG

уый **цъыккæй** **æмбарынц** **уырыссагау** , **æмæ** **кæм**
 уый цъыкк -æй æмбар -ынц уырыссаг -ау æмæ кæм
 DemDist.GEN easy ABL know PRS.3PL Russian EQU and where

æмбæрстой **се** ‘ **ппæт** .
 æмбæрст -ой се= ппæт
 know PST.TR.3PL POSS.3PL= all

And she thought they could easily understand all she said in Russian, but how could they understand.

56.3 **Ахæм** **случай дæр** **нын** **Татьянайымæ** **уыдис** .
 ахæм =дæр =нын Татьяна -йымæ уыд -ис
 such =PTCL =1PL.ENCL.DAT Tatiana COMIT be PST.INTR.3SG

Such thing happened to Tatiana.

56.4 **Куы бамбæрста** , **не** ‘ **мбарынц** , **уæд фæрæвдздæр**
 куы ба- мбæрст -а не мбар -ынц уæд фæ- рæвдз =дæр
 when PV know PST.TR.3SG NEG know PRS.3PL then PV ready =PTCL

кодта , **дзырдта** **йæхæдæг** .
 код -т -а дзырд -т -а йæхæдæг
 do TR PST.TR.3SG talk TR PST.TR.3SG
 persuade

When she realized that they didn't understand, she tried try, she said.

56.5 **Æвзаг чи зона** , **уый** **афтæ фенхъæлы** , **иннæ**
 æвзаг чи зон -а уый афтæ фе- нхъæл -ы иннæ
 language who know SBJV.3SG DemDist.NOM so PV think PRS.3SG other

дæр æй æмбары , **уыдон** **не** ‘
 =дæр =æй æмбар -ы уыдон не
 =PTCL =3SG.ENCL.GEN know PRS.3SG DemDist.PL.NOM NEG

мбæрстой , **æмæ зын уыди** .
 мбæрст -ой æмæ зын уыд -и
 know PST.TR.3PL and hard be PST.INTR.3SG

Anyone who knows a language, thinks that the other understands it, too, and they did not understand, and it was difficult.

57.1 **Джикаева Альбина : Гъе уæдæ махæн нæ сывæллæттæ хъуыды**
 Джикаева Альбина гъе уæдæ махæн нæ= сывæллæ -тт -æ хъуыды
 Dzhikaeva Albina well so we.DAT POSS.1PL= child PL NOM thought

дæр иронау кæнынц .
 =дæр ирон -ау кæн -ынц
 =PTCL Ossetic EQU do PRS.3PL

Dzhikaeva Albina: But our kids even think in Ossetian.

57.2 **Сæ алы хъуыды дæр иронау у** .
 сæ= алы хъуыды =дæр ирон -ау у
 POSS.3PL= every thought =PTCL Ossetic EQU be.PRS.3SG

Every their thought is in Ossetian.

57.3 **Йер мæнæ сын математикæ дæр** , **нæ** ?
 йер мæнæ =сын математикæ =дæр нæ
 now there,that.is =3PL.ENCL.DAT mathematics =PTCL PTCL
 DISC

That in math too, right?

58 **Светлана Умаровна : Уæдæ !**
 Светлана Умаровна уæдæ
 Svetlana Umarovna so

Svetlana Umarovna: Of course!

59.1 **Джикаева Альбина** : **Йер математикайы дæр иронау хъуыды**
 Джикаева Альбина йер математикæ -йы =дæр ирон -ау хъуыды
 Dzhikaeva Albina now mathematics INESS =PTCL Ossetic EQU thought

кæнынц .

кæн -ынц

do PRS.3PL

Dzhikaeva Albina: At the math lessons they think in Ossetian.

59.2 **Куы сæм кæсай** , **æз урочыты арæх нæ**
 куы =сæм кæс -ай æз уроч -ыт -ы арæх нæ
 when =3PL.ENCL.ALL look SBJV.2SG I lesson PL INESS frequent

бадын , **уæд сæ къухтæ сисдзысты æмæ нымайдзысты**
 бад -ын уæд сæ= къух -т -æ с- ис -дзысты æмæ нымай -дзысты
 sit PRS.1SG then POSS.3PL= hand PL NOM PV take FUT.3PL and count FUT.3PL

: **иу** , **дыууæ** , **æртæ** .
 иу дыууæ æртæ
 one two three

Look at them (I often sit in class), they raise their hands and say: one, two, three.

59.3 **Уырыссагау сæ куы бафæрсы ахуыргæнæг** , **уæддæр**
 уырыссаг -ау =сæ куы ба- фæрс -ы ахуыргæнæг уæддæр
 Russian EQU =3PL.ENCL.GEN when PV ask PRS.3SG teacher still

иронау фæнымайынц .
 ирон -ау фæ- нымай -ынц
 Ossetic EQU PV count PRS.3PL

When the teacher asks them in Russian, they still count in Ossetian.

59.4 **Æмæ сын йер** ...
 æмæ =сын йер
 and =3PL.ENCL.DAT now

And they...

60.1 **Светлана Умаровна** : **Æмæ хынцинæгтæ куы фæвзарæм** ,
 Светлана Умаровна Æмæ хынцинæг -т -æ куы фæ- взар -æм
 Svetlana Umarovna and problem PL NOM when PV choose PRS.1PL

нæ , **уæд æй** **фыццаг бакæсынц** **уырыссаг чиныг** , **нæ** ,
 нæ уæд =æй фыццаг ба- кæс -ынц уырыссаг чиныг нæ
 PTCL then =3SG.ENCL.GEN first PV read PRS.3PL Russian book PTCL

уырыссагау æй бакæсынц æмæ йæ стæй
 уырыссаг -ау =æй ба- кæс -ынц æмæ =йæ стæй
 Russian EQU =3SG.ENCL.GEN PV read PRS.3PL and =3SG.ENCL.GEN then

райдайынц	иронау	тæлмац	кæнын	.
ра- йдай -ынц	ирон -ау	тæлмац	кæн -ын	
PV begin PRS.3PL	Ossetic EQU	translation	do INF	

Svetlana Umarovna: When we examine the problem, yes, they first read the book in Russian, yes, in Russian they read, and then begin to translate it into Ossetian.

60.2	Æмæ	гъе	уæд	райдайынц	хъæр	кæнын	:	о	,	афтæ
	æmæ	gъe	uæd	pa- йдай -ынц	хъæр	кæн -ын		о		афтæ
	and	well	then	PV begin PRS.3PL	shout	do INF		yes		so

рауайдзæн	,	гъе	уыйбæрц		рауайдзæн	,	афтæ
ра- уай -дзæн		гъе уый	бæрц		ра- уай -дзæн		афтæ
PV come out FUT.3SG		well DemDist.GEN	quantity		PV come out FUT.3SG		so

йæ	кæнын	хъæуы	,	зæгъгæ	.
=йæ	кæн -ын	хъæу -ы		зæгъ -гæ	
=3SG.ENCL.GEN	do INF	be.necessary PRS.3SG		say CONV	

And then they shout: Yes, it is so, the answer is as follows, the way to solve it is as follows, they say.

60.3	Æмæ	уый	дæр	хорз	у	,	уый	дæр	кæс
	æmæ	уый	=дæр	хорз	у		уый	=дæр	кæс -*0
	and	DemDist.GEN	=PTCL	good	be.PRS.3SG		DemDist.GEN	=PTCL	read IMP.2SG

,	уырыссаг	æвзаджы	ирон	æвзагмæ	тæлмац	кæ	,	ирон
	уырыссаг	æвзадж -ы	ирон	æвзаг -мæ	тæлмац	кæ		ирон
	Russian	language GEN	Ossetic	language ALL	translation	do.IMP.2SG		Ossetic

æвзаджы	та	уырыссаг	æвзагмæ	тæлмац	кæ	,	æмæ	дыууæ
æвзадж -ы	=та	уырыссаг	æвзаг -мæ	тæлмац	кæ		æмæ	дыууæ
language GEN	=CONTR	Russian	language ALL	translation	do.IMP.2SG		and	two

æвзаджы	дæр	уæд	хуыздæр	æмбары	,	æмæ	æнцондæр
æвзадж -ы	=дæр	уæд	хуыздæр	æмбар -ы		æмæ	æнцон -дæр
language GEN	=PTCL	then	better	know PRS.3SG		and	easy COMPAR

у .
у
be.PRS.3SG

And this is good, it means they read, translate from Russian into the Ossetian language at the Russian language lesson, translate [from Ossetian] into Russian at the Ossetian language lesson, and then he understands better the both languages, and it's easier so.

61.1	Зарема	Темболатовна	:	Кæнгæ	дæр	æй	гъе	уый
	Зарема	Темболатовна		кæн -гæ	=дæр	=æй	гъе	уый
	Zarema	Tembolatovna		do CONV	=PTCL	=3SG.ENCL.GEN	well	DemDist.GEN

тыххæй	скодтой	йер	иронау	.
тыххæй	с- код -т -ой	йер	ирон -ау	
for	PV do TR PST.TR.3PL	now	Ossetic EQU	

Zarema Tembolatovna: And that's why they organized it in Ossetian.

61.2	Раздæр	цы	æвзагыл	,	цы	
	раздæр	цы	æвзаг -ыл		цы	
	in.the.beginning	what	language SUPER		what	

What is the first language, that ...

61.3	хуыздæр	æмбарынц	гъе	уыцы	æвзагыл	,	сæрызонд	хуыздæр
	хуыздæр	æмбар -ынц	гъе	уыцы	æвзаг -ыл		сæр -ы зонд	хуыздæр
	better	know PRS.3PL	well	that	language SUPER		head GEN mind	better

кусы	...
кус -ы	
work PRS.3SG	

they understand this language better, the brain works better ...

62.1	Джикаева	Альбина	:	Тынг	хорз	программæ	у	—	полилингвальный
	Джикаева	Альбина		тынг	хорз	программæ	у		полилингвальный
	Dzhikaeva	Albina		very	good	program	be.PRS.3SG		multilingual

кълæстæ	кæй	байгом	кодтой	.
кълæс -т -æ	кæй	бай- гом	код -т -ой	
class PL NOM	who.GEN	PV open	do TR PST.TR.3PL	

Dzhikaeva Albina: It is a very good program — the polilinguistic classes that were opened.

62.2	Камболов	.
	Камболов	
	Kambolov	

Kambolov.

62.3	Мæ	зæрдæмæ	тынг	цæуы	,	иуæй	—	йæ
	мæ=	зæрдæ -мæ	тынг	цæу -ы		иу -æй		=йæ
	POSS.1SG=	heart ALL	very	go PRS.3SG		one ABL		=3SG.ENCL.GEN

чингуытæ	,	иннæмæй	ма	—	ахуыргæнджытæн		ахæм	хорз
чингу -ытæ		иннæмæй	=ма		ахуыр гæн -дж	-ыт -æн	ахæм	хорз
book PL			=yet		study do	PTCP.PRS PL DAT	such	good

æрмæджытæ	кæй	и	урочытæм	цæттæгонд	,	дискæй
æрмæдж -ыт -æ	кæй	и	уроч -ыт -æм	цæттæ гонд		диск -æй
material PL NOM	COMP	EXST	lesson PL ALL	ready do.PTCP.PST		disk ABL

байдай	æмæ	компьютеримæ	куыд	кусын	хъæуы	,	—
ба- йдай -*0	æмæ	компьютер -имæ	куыд	кус -ын	хъæу -ы		
PV begin IMP.2SG	and	computer COMIT	how	work INF	be.necessary PRS.3SG		

алчыдæр дзы ис .
 алчыдæр =дзы ис
 everything =3SG.ENCL.INESS EXST

I like it, on the one hand — books, on the other hand — that all the teaching material, ranging from CDs, and how to work with the computer — has been prepared for teachers, everything is there.

62.4 Æнæуый та скъолайы æртæккæ алы фадат дæр и
 æнæуый =та скъола -йы æртæккæ алы фадат =дæр и
 just =CONTR school INESS now every condition =PTCL EXST

кусынмæ , алы фадат дæр , æрмæстдæр мæнæ ...
 кус -ын -мæ алы фадат =дæр æрмæстдæр мæнæ
 work INF ALL every condition =PTCL only there,that.is
 DISC

In general, the school has all the possibilities for work now, all the possibilities, but that's ...

63.1 Раст куы зæгъай , уæд ирон æвзаджы
 раст куы зæгъ -ай уæд ирон æвзадж -ы
 true when say SBJV.2SG then Ossetic language GEN

ахуыргæнджытæн зындæр кусæн у , уымæн
 ахуыр гæн -дж -ыт -æн зын -дæр кус -æн у уым -æн
 study do PTCP.PRS PL DAT hard COMPAR work INF2 be.PRS.3SG DemDist DAT
 teacher

æмæ йер тæккæ математикæйæ ацæудзынæ æмæ любой пособи дæр
 æмæ йер тæккæ математикæ -йæ а- цæу -дзынæ æмæ любой пособи =дæр
 and now exactly mathematics ABL PV go FUT.2SG and any textbook =PTCL

балхæндзынæ , любой методикон æрмæг дæр .
 ба- лхæн -дзынæ любой методикон æрмæг =дæр
 PV buy FUT.2SG any methodical material =PTCL

To tell the truth, the Ossetian language teachers' work is more complicated, because you can go and buy any textbook in mathematics, any guidelines.

63.2 Ирон æвзагæй ацæудзынæ æмæ ... æппындæр ... æрмæстдæр иунæг
 ирон æвзаг -æй а- цæу -дзынæ æмæ æппындæр æрмæстдæр иунæг
 Ossetic language ABL PV go FUT.2SG and completely only single

дукани уыди , « Зонынад », зæгъгæ , « Наукæ » -дукани ,
 дукани уыд -и зонынад зæгъ -гæ наукæ
 shop be PST.INTR.3SG science say CONV science

гъе уый дæр нал и , сæхгæдтой
 гъе уый =дæр нал и с- æхгæд -т -ой
 well DemDist.GEN =PTCL no.longer EXST PV close TR PST.TR.3PL

йæ .
 =йæ
 =3SG.ENCL.GEN

And for the Ossetian language... absolutely nothing ... the only shop was — "Nauka" and it is gone, they shut it down.

63.3 **Никуы ницы балхæндзынæ** .
 никуы ницы ба- лхæн -дзынæ
 never nothing PV buy FUT.2SG

Nowhere you can buy anything.

63.4 **Никуы ницы , кæд ма мæнæ æддейы искуы уынджы**
 никуы ницы кæд =ма мæнæ æдде -йы искуы уындж -ы
 never nothing if =yet there,that.is outside INESS whenever street INESS
 DISC

уæйгæнгæ фенай , æмæ гъе уым балхæнай .
 уæй гæн -гæ фен -ай æмæ гъе уым ба- лхæн -ай
 sale do CONV PV+see SBJV.2SG and well DemDist.IN PV buy SBJV.2SG

Anything anywhere, only if you see something on the street for sale, there you can buy.

64 **Мадина : Мах дукани хуыйны афтæ ныр , институты** .
 Мадина мах дукани хуыйн -ы афтæ ныр институт -ы
 Madina we.NOM shop be called PRS.3SG so now institute GEN

Madina: Our shop has this name now, at the institute.

65.1 **Джикаева Альбина : Нæ ?**
 Джикаева Альбина нæ
 Dzhikaeva Albina PTCL

Oh, really?

65.2 **Сымахæн хуыйны ныр та афтæ ?**
 сымах -æн хуыйн -ы ныр =та афтæ
 you.PL DAT be called PRS.3SG now =CONTR so

You call it so now?

65.3 **Раст уæлæ проспекты уыди , æмæ уым нал**
 раст уæлæ проспект -ы уыд -и æмæ уым нал
 true there above prospectus INESS be PST.INTR.3SG and DemDist.IN no.longer

и , сæхгæдтой йæ .
 и с- æхгæд -т -ой =йæ
 EXST PV close TR PST.TR.3PL =3SG.ENCL.GEN

Right on prospect it was, and there is not already, it was shut down.

65.4 **Йер махæн та нæхицæн хицæнæй ракъах бакъах**
 йер махæн =та нæ= -хицæн хицæн -æй ра- къах ба- къах
 now we.DAT =CONTR POSS.1PL= REFL.DAT separate ABL PV dig PV dig
 seek
кæ , урокмæ дæ цæттæ кæнын куы хъæуа
 кæ урок -мæ =дæ цæттæ кæн -ын куы хъæу -а
 do.IMP.2SG lesson ALL =2SG.ENCL.ABL ready do INF when be.necessary SBJV.3SG

, уæд , алыхуызон æрмæджытæ .
 уæд алы хуыз -он æрмæдж -ыт -æ
 then every appearance,way ADJ material PL NOM
 different

And we ourselves need to look for if you need to prepare for the lesson, different material.

65.5 Æмæ , зæгъæм , райсдынæ Тахъазты Харумы чиныг
 æмæ зæгъ -æм ра- йс -дынæ Тахъаз -т -ы Харум -ы чиныг
 and say PRS.1PL PV take FUT.2SG Takazov PL GEN Kharum GEN book

, æмæ уым иухуызон фыст у ,
 æмæ уым иу хуыз -он фыст у
 and DemDist.IN one appearance,way ADJ write.PART.PST be.PRS.3SG

райсдынæ Гæбæраты Никъалайы чиныг , уым
 ра- йс -дынæ Гæбæра -т -ы Никъалай -ы чиныг уым
 PV take FUT.2SG Gabaraev PL GEN Nikolay GEN book DemDist.IN

æндæрхуызон фыст у , æмæ нын
 æндæр хуыз -он фыст у æмæ =нын
 other appearance,way ADJ write.PART.PST be.PRS.3SG and =1PL.ENCL.DAT
 other

схæццæ вæййынц .
 с- хæццæ вæйй -ынц
 PV mixed happen PRS.3PL

And, say, take a book by Harum Takazov, it is written one way, take the book by Nicholay Gabaraev — it is written in a different way, and it all mixed up here.

66.1 Йер куыд сæ амонай , уый дæр схæццæ ...
 йер куыд =сæ амон -ай уый =дæр с- хæццæ
 now how =3PL.ENCL.GEN teach SBJV.2SG DemDist.GEN =PTCL PV mixed

йер иумæйаг дзы ницы и , алчидæр
 йер иумæйаг =дзы ницы и алчи =дæр
 now common =3SG.ENCL.INESS nothing EXST every =PTCL

йæхирдыгонау фыссы .
 йæхи рдыг -он -ау фысс -ы
 his (her) own side ADJ EQU write PRS.3SG
 in one's own way

And when we explaine, we also confused... they have nothing in common, each writes in his own way.

66.2 Йер , зæгъæм , мæнæ йедтæ ... дзырдуаттæ чи
 йер зæгъ -æм мæнæ йед -т -æ дзырд уат -т -æ чи
 now say SBJV.1PL there,that.is HES PL NOM word place PL NOM who
 DISC dictionary

сты , словарта , гъе уыдон дæр .
 сты словар -т -æ гъе уыдон =дæр
 be.PRS.3PL dictionary PL NOM well DemDist.PL.NOM =PTCL

Say, that's even ... dictionaries, and those, too.

66.3	Йер	Абайты	Васойы	дзырдуат	райс		стæй	уæд	
	йер	Абай -т -ы	Васо -йы	дзырд уат	ра- йс -*0		стæй	уæд	
	now	Abaev PL GEN	Vaso GEN	word place dictionary	PV take IMP.2SG		then	then	
	райс	Гуыриаты	Тамерланы	дзырдуат		æмæ	йер		
	ра- йс -*0	Гуыриа -т -ы	Тамерлан -ы	дзырд уат		æмæ	йер		
	PV take IMP.2SG	Guriev PL GEN	Tamerlan GEN	word place dictionary		and	now		
	æй	куыд	зæгъон		арв	æмæ	зæххы	хуызæн	кæрæдзийæ
	=æй	куыд	зæгъ -он		арв	æмæ	зæхх -ы	хуызæн	кæрæдзи -йæ
	=3SG.ENCL.GEN	how	say SBJV.1SG		sky	and	land GEN	like	RCP ABL
	ахæм	дард	сты	кæрæдзийæ					
	ахæм	дард	сты	кæрæдзи -йæ					
	such	distant	be.PRS.3PL	RCP ABL					

Take Vaso Abaev's dictionary, then take Tamerlane Guriev's dictionary, and, how to say, they are different as heaven and earth, they are so far from each other.

66.4	Ну	махæй	... комæй	коммæ	дæр	бирæ
	ну	мах =æй	ком -æй	ком -мæ	=дæр	бирæ
	HES	we.NOM =3SG.ENCL.GEN	gorge ABL	mouth ALL	=PTCL	a.lot.of

ивддзинæдтæ	и	æвзаджы	
ивд -дзинæд -тæ	и	æвзадж -ы	
change AN PL	EXST	language INESS	
change			

Well, we ... there are many differences in language from gorge to gorge.

67.1	Уæдæ	ирон	адæм	дих	кæнынц	зонут	æй	
	уæдæ	ирон	адæм	дих	кæн -ынц	зон -ут	=æй	
	so	Ossetic	people	part	do PRS.3PL	know PRS.2PL	=3SG.ENCL.GEN	

нæ ?
нæ
PTCL

And Ossetians are also divided [into groups], you know, right?

67.2	Куыд	дих	кæнынц	?
	куыд	дих	кæн -ынц	
	how	part	do PRS.3PL	

How to divide?

67.3	Йер	Туалгомæй	чи	у	уыдон	туаллæгтæ
	йер	Туал гом -æй	чи	у	уыдон	туаллæг -т -æ
	now	Tual gorge ABL	who	be.PRS.3SG	DemDist.PL.NOM	Tual PL NOM

хонынц	Уæлладжырæй	чи	у	уыдон
хон -ынц	уæл- ладжыр -æй	чи	у	уыдон
name PRS.3PL	up Alagir ABL	who	be.PRS.3SG	DemDist.PL.NOM
	Alagir gorge			

Уæлладжырæй хонынц , Куырттаты ком , фалдæр ацу ,
уæл- ладжыр -æй хон -ынц Куырттат -ы ком фалдæр а- цу -*0
up Alagir ABL name PRS.3PL Kurtat GEN gorge further PV go IMP.2SG
Alagir

æмæ уыдон та – Хъобангом .
æмæ уыдон =та Хъобан гом
and DemDist.PL.NOM =CONTR Koban gorge
Koban gorge

Those of Tual Gorge are called Tuals, those of Alagir Gorge — Alagirs, Kurtat Gorge, farther Koban Gorge.

67.4 Уæдæ Къуыдаргомæй , уым дæр дихтæ кæнынц
уæдæ Къуыдар гом -æй уым =дæр дих -т -æ кæн -ынц
so Kudar gorge ABL DemDist.IN =PTCL part PL NOM do PRS.3PL
Kudar gorge

чысайнæгтæ , къуыдайрæгтæ , æмæ гъе уыдонæн се
чысайнæг -тæ къуыдайраг -т -æ æмæ гъе уыдон -æн се=
Chesan PL Kudar PL NOM and well DemDist.PL DAT POSS.3PL=

взджы хъæд дæр алыхуызон у
вздж -ы хъæд =дæр алы хуыз -он у
language INESS quality =PTCL every appearance,way PST.TR.1SG be.PRS.3SG
different

Or Kudar Gorge, and there are divided into Chesan, Kudar and they have differences in language.

68 Йер чингуытæ дæр афтæ фыст вæййынц , сæ
йер чингу -ытæ =дæр афтæ фыст вæйй -ынц =сæ
now book PL =PTCL so write.PART.PST happen PRS.3PL =3PL.ENCL.ABL

фылдæр , растфыссынады æгъдæуттæ дзы ... мæнæ
фылдæр раст фысс -ын -ад -ы æгъдæу -ттæ =дзы мæнæ
more straight write INF NMLZ GEN custom PL =3SG.ENCL.INESS there,that.is
spelling DISC

иу æгъдауыл хæст сты чиныджы , гъе уый
иу æгъдау -ыл хæст сты чиныдж -ы гъе уый
one custom SUPER hold.PTCP.PST be.PRS.3PL book INESS well DemDist.GEN

дзы нæй , алыхуызон фыстытæ
=дзы нæй алы хуыз -он фыст -ыт -æ
=3SG.ENCL.INESS EXST.NEG every appearance,way ADJ record PL NOM
different

And the books are written this way, the most of them, spelling ... the same spelling in them — there is not, they are written in many ways.

69.1 Йер , зæгъæм , Цхинвалы цы чингуытæ рауадзынц ,
йер зæгъ -æм Цхинвал -ы цы чингу -ытæ ра- уадз -ынц
now say SBJV.1PL Tskhinval INESS what book PL PV produce PRS.3PL

уыдоны вæййы ахæм рæдыдтытæ , æмæ
уыдон -ы вæйй -ы ахæм рæдыд -тыт -æ æмæ
DemDist.PL.NOM INESS happen PRS.3SG such make mistakes PL NOM and

уыдонмæ		рæдыдыл		нымад	не	сты	,	махмæ
уыдон	-мæ	рæдыд	-ыл	нымад	не	сты		махмæ
DemDist.PL.NOM	ALL	make mistakes	SUPER	count	NEG	be.PRS.3PL		we.ALL

та	рæдыдыл		нымад	сты	
=та	рæдыд	-ыл	нымад	сты	
=CONTR	make mistakes	SUPER	count	be.PRS.3PL	

Here, for example, the books produced in Tskhinvali, they have such mistakes, they are not considered for the mistakes, and we have it wrong.

69.2 **Ахæм чингуытæ дæр нæм вæййы** .
 ахæм чингу -ытæ =дæр =нæм вæйй -ы
 such book PL =PTCL =1PL.ENCL.ALL happen PRS.3SG

And these books we have.

69.3 **Æмæ йер ахæм фарстатæ** .
 æмæ йер ахæм фарста -т -æ
 and now such question PL NOM

These are the questions.

70.1 **Йер мæнæ чиныг чи фæфыссы** , **чи йæ**
 йер мæнæ чиныг чи фæ- фысс -ы чи =йæ
 now there,that.is book who PV write PRS.3SG who =3SG.ENCL.GEN
 DISC

фæаразы , **гъе уый-ну ахуыргæнæджы куы**
 фæ- араз -ы къе уый =иу ахуыргæнæдж -ы куы
 PV make PRS.3SG well DemDist.NOM =ITER teacher GEN if

бафæрсид , **мæнæ практикæ чи кæны** , **сывæллæттимæ**
 ба- фæрс -ид мæнæ практикæ чи кæн -ы сывæллæ -тт -имæ
 PV ask OPT.3SG there,that.is practice who do PRS.3SG child PL COMIT
 DISC

чи архайы , **чи кусы** , **гъе уыдоны-ну куы бафæрсид**
 чи архай -ы чи кус -ы къе куы ба- фæрс -ид
 who try PRS.3SG who work PRS.3SG well if PV ask OPT.3SG

, **уæд тынг хорз уайд** .
 уæд тынг хорз уайд
 then very good be.OPT.3SG

Now, if the one who writes a book, asked a teacher, a practicing teachers working with the children, if he asked them, it would be very good.

70.2 **Йер æвзагзонынад та чи æртасы** , **кæй**
 йер æвзаг зон -ын -ад =та чи æр- тас -ы кæй
 now language know INF NMLZ =CONTR who PV bend GEN who.GEN
 linguistics obey

фæнды	,	уыдон	та	хистæртимæ	...
фæнд -ы		уыдон	=та	хистæр -т -имæ	
want PRS.3SG		DemDist.PL.NOM	=CONTR	elder PL COMIT	

And the one who is studying linguistics, who wants, they should with seniors ...

71.1 Хъыгагæн	,	йер	мæнæн	ме	‘	фсин	нал	у
хъыгаг -æн		йер	мæнæн	ме=		фсин	нал	у
pity DAT		now	I.DAT	POSS.1SG=		mother-in-law	no.longer	be.PRS.3SG

удагас (**рухсаг** **уæд** !),
уд æгас рухс -аг уæд
soul alive light SUF then
alive

Unfortunately, my mother in law had died (God rest her soul!),

71.2 уый		йеддæмæ	ахæм	дæсны	дзырдта		,	ахæм	рæсугъд	
уый		йеддæмæ	ахæм	дæсны	дзырд -т -а			ахæм	рæсугъд	
DemDist.GEN		besides	such	skillful	talk TR PST.TR.3SG			such	beautiful	

хъæдгæройнаг	у	,	æмæ	тынг	дæсны	дзырдта		иронау
хъæдгæройн -аг	у		æмæ	тынг	дæсны	дзырд -т -а		ирон -ау
Kadgaron SUF	be.PRS.3SG		and	very	skillful	talk TR PST.TR.3SG		Ossetic EQU

And she spoke so beautifully, she was from Kadgaron and spoke Ossetian well.

71.3 Йæ	фыды	фыв	церковный	скъола	фæци		Æрыдоны
йæ=	фыв -ы	фыв	церковный	скъола	фæци		Æрыдон -ы
POSS.3SG=	father GEN	father	church	school	PV+be.PRS.3SG		Ardon INESS

æмæ	сæ		йер	гъе	уый	ахуыр	кодта		,	æмæ
æмæ	=сæ		йер	гъе	уый	ахуыр	код -т -а			æмæ
and	=3PL.ENCL.GEN		now	well	DemDist.GEN	study	do TR PST.TR.3SG			and

тынг	рæсугъд	дзырдта		иронау	,	стæй	уæд	тынг	бирæ
тынг	рæсугъд	дзырд -т -а		ирон -ау		стæй	уæд	тынг	бирæ
very	beautiful	talk TR PST.TR.3SG		Ossetic EQU		then	then	very	a.lot.of

зыхта

зых -т -а
know TR PST.TR.3SG

Her grandfather graduated from the church school in Ardon, and he taught them, and she spoke Ossetian well, and, in addition, she knew a lot of things.

71.4 Йер	мæнæ	фыст	чи	не	‘	рцыди		,	ахæм
йер	мæнæ	фыст	чи	не		р- цыд -и			ахæм
now	there,that.is	write.PART.PST	who	NEG		PV go PST.INTR.3SG			such

DISC

фольклорон	уацмыстæ	дæр	тынг	бирæ	зыдта	
фольклор -он	уацмыс -т -æ	=дæр	тынг	бирæ	зыд -т -а	
folklore ADJ	composition PL NOM	=PTCL	very	a.lot.of	know TR PST.TR.3SG	

аргъæуттæ	таурæгътæ	тынг-тынг	бирæ
аргъæу -тт -æ	таурæгъ -т -æ	тынг - тынг	бирæ
tale PL NOM	legend PL NOM	very very	a.lot.of

Even such folklore creations that have not been written down, tales, legends, very, very much.

72	Мадина	:	Дæхæдæг	дзы	ницытæ	ныффыста	
	Мадина		дæхæдæг	=дзы	ницы -т -æ	ныф- фыст -а	?
	Madina		yourself	=3PL.ENCL.ABL	nothing PL NOM	PV write PST.TR.3SG	

Madina: You have not written any of them, have you?

73.1	Джикаева	Альбина	:	Æз	ма	дзы	цыдæртæ
	Джикаева	Альбина		Æз	=ма	=дзы	цы -дæр -т -æ
	Dzhikaeva	Albina		I	=yet	=3SG.ENCL.INESS	what INDEF PL NOM

фæфыстон	фысгæ	фæлæ	йæм	... Фысгæ
фæ- фыст -он	фыс -гæ	фæлæ	=йæм	фыс -гæ
PV write PST.TR.1SG	write CONV	but	=3SG.ENCL.ALL	write CONV

йæ	фæкодтон	фæлæ	уже	йер	куы	‘ ррынчын
=йæ	фæ- код -т -он	фæлæ	уже	йер	куы	р- ррынчын
=3SG.ENCL.GEN	PV do TR PST.TR.1SG	but	already	now	when	PV ill

и	уæд	æз	афтæ	тагъд	рынчын	æнхъæл	ын	нæ
и	уæд	æз	афтæ	тагъд	рынчын	æнхъæл	=ын	нæ
EXST	then	I	so	quick	ill	hope	=3SG.ENCL.DAT	NEG

уыдтæн	æмæ	дзы	хъыгагæн	уыйбæрц
уыд -тæн	æмæ	=дзы	хъыгаг -æн	уый бæрц
be PST.INTR.1SG	and	=3SG.ENCL.INESS	pity DAT	DemDist quantity

нал	ныффыстон
нал	ныф- фыст -он
no.longer	PV write PST.TR.1SG

Dzhikaeva Albina: I have written down something, but ... I wrote it down, but at the moment when she had already got sick, and then I didn't think she would get sick so quickly, and, unfortunately, I didn't record much.

73.2	Зæгъæм	мæнæ	йер	бæгæны	дæр	алчидæр
	зæгъ -æм	мæнæ	йер	бæгæны	=дæр	алчи =дæр
	say SBJV.1PL	there,that.is	now	beer	=PTCL	every =PTCL
		DISC				

алыхуызон	кæны	фæлæ	йæ	йер	махмæ
алы хуыз -он	кæн -ы	фæлæ	=йæ	йер	махмæ
every appearance,way	PST.TR.1SG	do	PRS.3SG	but	=3SG.ENCL.GEN
different					now we.ALL

мәнән ме ‘ фсин куыд кодта , афтæ йæ
 мәнән ме= фсин куыд код -т -а афтæ =йæ
 I.DAT POSS.1SG= mother-in-law how do TR PST.TR.3SG so =3SG.ENCL.GEN
 persuade

ничи кæны
 ничи кæн -ы
 nobody do PRS.3SG

Say, here, too, the beer is brewed differently, but the way my mother-in-law brewed it, no one can do so.

73.3 Диссаджы бæгæны кодта , æмæ гъе уый
 диссадж -ы бæгæны код -т -а æмæ гъе уый
 miracle GEN beer do TR PST.TR.3SG and well DemDist.GEN
 persuade

фесæфти
 фе- сæфт -и
 PV disappear PST.INTR.3SG

She brewed wonderful beer, and the [recipe] has gone.

73.4 Сæфгæ дæр куыд ?
 сæф -гæ =дæр куыд
 disappear CONV =PTCL how

How did it get lost?

73.5 Мәнән дæр ма бацамыдта , фæлæ мын уæддæр
 мәнән =дæр =ма бац- амыд -т -а фæлæ =мын уæддæр
 I.DAT =PTCL =yet PV show TR PST.TR.3SG but =1SG.ENCL.DAT still

мын афтæ нæ уайы
 =мын афтæ нæ уай -ы
 =1SG.ENCL.DAT so NEG come out PRS.3SG

She showed me too, but I can't do it as good as her anyway.

74 Зарема Темболатовна : Рауайдзæн , рæстæг куы рацæуа ,
 Зарема Темболатовна ра- уай -дзæн рæстæг куы ра- цæу -а
 Zarema Tembolatovna PV come out FUT.3SG time when PV go SBJV.3SG

уæд .
 уæд
 then

Zarema Tembolatovna: You will be able, when time pass.

75.1 Джикаева Альбина : Йæ ирон пецы фых , задæй ,
 Джикаева Альбина =йæ ирон пец -ы фых зад -æй
 Dzhikaeva Albina =3SG.ENCL.GEN Ossetic stove INESS baked malt ABL

йæ ирон пецы фых дзул , мәнæ дынджыр пец
 =йæ ирон пец -ы фых дзул мәнæ дынджыр пец
 =3SG.ENCL.GEN Ossetic stove INESS baked bread there,that.is big stove
 DISC

нæм	ис	, ахæм	дынджыр	тебæйы	, ахæм	дзултæ	,
=нæм	ис	ахæм	дынджыр	тебæ -йы	ахæм	дзул -т -æ	
=1PL.ENCL.ALL	EXST	such	big	pan INESS	such	bread PL NOM	

мæнæ	цыппар-фондз	бонмæ	дæр	æндæрхуызон	нæ
мæнæ		бон -мæ	=дæр	æндæр хуыз	-он нæ
there,that.is		day ALL	=PTCL	other appearance,way	ADJ NEG
DISC				other	

кæны	, фыцгæ	æнтуанæй	.
кæн -ы	фыц -гæ	æнтуан -æй	
do PRS.3SG	boil CONV	sourdough ABL	

Dzhikaeva Albina: The bread baked from the malt in the Ossetian oven, in the Ossetian oven baked bread, that's such a big oven we have, in a big pan, such a bread, even for four or five days, it does not change, from the choux pastry.

75.2 Ахæм	диссаджы	дзултæ	кодта	.
ахæм	диссадж -ы	дзул -т -æ	код -т -а	
such	miracle GEN	bread PL NOM	do TR PST.TR.3SG	
			persuade	

Such amazing bread she baked.

75.3 Хистæртимæ	хъæуы	.
хистæр -т -имæ	хъæу -ы	
elder PL COMIT	be.necessary PRS.3SG	

With elder people you have to...

75.4 Йер	мæнæ	... Хъыгагæн	, йер	ам	не	сты	,
йер	мæнæ	хъыгаг -æн	йер	ам	не	сты	
now	there,that.is	pity DAT	now	DemProx.IN	NEG	be.PRS.3PL	
	DISC			here			

уый	йеддæмæ	дын	, хистæртимæ	дын
уый	йеддæмæ	=дын	хистæр -т -имæ	=дын
DemDist.GEN	besides	=2SG.ENCL.DAT	elder PL COMIT	=2SG.ENCL.DAT

исчи	куы	уайд	, ахæм	зæронд	устытимæ	куыд	аныхас
исчи	куы	уайд	ахæм	зæронд	ус -тыт -имæ	куыд	а- ныхас
somebody	if	be.OPT.3SG	such	old	woman PL COMIT	in.order.that	PV word

кæнай	.
кæн -ай	
do SBJV.2SG	

So ... Unfortunately, they are not here now, and if there were those who [live] with elder people, you could speak to such old women.

76.1 Уыдоны	ныхасы	хъæд	уæддæр	æндæр	у	.
уыдон -ы	ныхас -ы	хъæд	уæддæр	æндæр	у	
DemDist.PL	GEN word	GEN	quality	still	other	be.PRS.3SG

Their speech is quite different.

76.2 **Мах** , **куыд æй** **зæгъæм** , **мах уырыссаг**
 мах куыд =æй зæгъ -æм мах уырыссаг
 we.NOM how =3SG.ENCL.GEN say SBJV.1PL we.NOM Russian

æвзагмæ **хæстæгдæр** **стæм** , **стæй уæд мах** **фылдæр компьютер**
 æвзаг -мæ хæстæг -дæр стæм стæй уæд мах фылдæр компьютер
 language ALL relative COMPAR be.1PL then then we.NOM more computer

дæр , **интернет дæр** **махыл** **фылдæр тæваг** **дæтты** , **нæ** .
 =дæр интернет =дæр мах -ыл фылдæр тæваг дæтт -ы нæ
 =PTCL internet =PTCL we SUPER more influence give PRS.3SG PTCL

We are closer to the Russian language, we are more with computers, the Internet affects us, yes.

76.3 **Фæлæ уыдон** **та** **нырма сæхи** **миддунейы**
 фæлæ уыдон =та нырма сæ= хи мид- дуне -йы
 but DemDist.PL.NOM =CONTR so far POSS.3PL= REFL.GEN inside world INESS

сты , **сæхæдæг** .
 сты сæ= хæдæг
 be.PRS.3PL POSS.3PL= REFL

And they still are in their world, themselves.

76.4 **И они ... Йер æй** **куыд зæгъон** , **афтæ арæх не** .
 и они йер =æй куыд зæгъ -он афтæ арæх не
 they now =3SG.ENCL.GEN how say SBJV.1SG so frequent NEG

мбæлынц **надæр** **телевизоримæ** ...
 мбæл -ынц нæ =дæр телевизор -имæ
 meet PRS.3PL NEG =PTCL television COMIT

And they... They don't watch TV much...

77.1 **Зæгъæм** , **мæнæ** **мæ** **мад æппындæр телевизормæ** **нæ**
 зæгъ -æм мæнæ мæ= мад æппындæр телевизор -мæ нæ
 say SBJV.1PL there,that.is POSS.1SG= mother completely television ALL NEG
 DISC

кæсы , **уыйбæсты** **райсдзæн** **газет** , **« Рæстдзинад »**
 кæс -ы уый бæсты ра- йс -дзæн газет « Рæстдзинад »
 look PRS.3SG DemDist.GEN in place of PV take FUT.3SG newspaper Rastdzinad

исы , **æмæ гъе уый** **бакæсдзæн** .
 ис -ы æмæ гъе уый ба- кæс -дзæн
 take PRS.3SG and well DemDist.GEN PV read FUT.3SG

For example, my mother doesn't watch TV, she better takes a newspaper, she gets a "Rastdzinad" and do some reading.

77.2 **Мæ** **цæстытæ** , **дам** , **дзы** **рисгæ** **кæнынц**
 мæ= цæст -ыт -æ =дам =дзы рисс -гæ кæн -ынц
 POSS.1SG= eye PL NOM =CIT =3SG.ENCL.ABL hurt CONV do PRS.3PL

, уый йæм хуыздæр кæсы
уый =йæм хуыздæр кæс -ы
DemDist.GEN =3SG.ENCL.ALL better seem PRS.3SG

She says, my eyes hurt [from TV], [reading] seems better to her.

77.3 Гъе та чиныджы бакæсдзæн
гъе =та чиныдж -ы ба- кæс -дзæн
well =CONTR book GEN PV read FUT.3SG

Or she reads a book.

77.4 Æмæ йер уыдонæн се взаджы хъæд дæр æндæр
æмæ йер уыдон -æн се= взадж -ы хъæд =дæр æндæр
and now DemDist.PL DAT POSS.3PL= language GEN quality =PTCL other

у , махæн дзы уже уырыссаг æвзагæй
у махæн =дзы уже уырыссаг æвзаг -æй
be.PRS.3SG we.DAT =3SG.ENCL.INESS already Russian language ABL

æрбайсгæ дзырдтæ фылдæр и , уыдонæн та
æрба- йс -гæ дзырд -т -æ фылдæр и уыдон -æн =та
PV take CONV word PL NOM more EXST DemDist.PL DAT =CONTR

дзы нæй
=дзы нæй
=3SG.ENCL.INESS EXST.NEG

And their speech is different, we already have more loan words from Russian, and they have not.

77.5 Йер дæ ахæмтæ бацагурын хъæуы
йер =дæ ахæм -т -æ бац- агур -ын хъæу -ы
now =2SG.ENCL.GEN such PL NOM PV look.for INF be.necessary PRS.3SG

нæлгоймæгтæ , сылгоймæгтæ
нæлгоймæг -т -æ сылгоймæг -т -æ
man PL NOM woman PL NOM

You have to look for such men and women.

77.6 Уæлæ Катя хорз уайд , нæ ?
уæлæ Катя хорз уайд нæ
there above Kate good be.OPT.3SG PTCL

. Katya is good for that, right?

78.1 Зарема Темболатовна : Кæй Катя ?
Зарема Темболатовна кæй Катя
Zarema Tembolatovna who.GEN Kate

Zarema Tembolatovna: What Katya?

78.2 А-а , Хæмытаты ?
 А-а Хæмыта -т -ы
 HES Khamatov PL GEN

Ah, Khamatova?

79.1 Джикаева Альбина : О , Хæмытаты Катя .
 Джикаева Альбина о Хæмыта -т -ы Катя
 Dzhikaeva Albina yes Khamatov PL GEN Kate

Dzhikaeva Albina: Yes, Khamatova Katya.

79.2 Сæдæ азы йыл цæуы уже ?
 сæдæ аз -ы =йыл цæу -ы уже
 hundred year GEN =3SG.ENCL.SUPER go PRS.3SG already

She will be hundred years old, won't she?

80 Зарема Темболатовна : Цæудзæнис .
 Зарема Темболатовна цæу -дзæнис
 Zarema Tembolatovna go FUT.3SG

Zarema Tembolatovna: Yes, she will.

81.1 Джикаева Альбина : Цæуы йыл сæдæ азы .
 Джикаева Альбина цæу -ы =йыл сæдæ аз -ы
 Dzhikaeva Albina go PRS.3SG =3SG.ENCL.SUPER hundred year GEN

Dzhikaeva Albina: She is already a hundred years old.

81.2 Æппæты хистæр Дзуарыхъæуы гъе уыцы сылгоймаг .
 æппæт -ы хистæр Дзуарыхъæу -ы гъе уыцы сылгоймаг
 all GEN elder Dzuarikau INESS well that woman

The eldest woman in Dzuarikau she is.

82 Зарема Темболатовна : Аличы мад , Хæмытаты .
 Зарема Темболатовна Алич -ы мад Хæмыта -т -ы
 Zarema Tembolatovna Alik GEN mother Khamatov PL GEN

Zarema Tembolatovna: Alik Khamatov's mother.

83.1 Джикаева Альбина : Хæмытаты , нæ дохтыры .
 Джикаева Альбина Хæмыта -т -ы нæ= дохтыр -ы
 Dzhikaeva Albina Khamatov PL GEN POSS.1PL= physician GEN

Dzhikaeva Albina: Khamatov's, our doctor.

83.2 Æмæ гъе уым , гъе уымæ дын
 æмæ гъе уым гъе уы -имæ =дын
 and well DemDist.IN well DemDist COMIT =2SG.ENCL.DAT

фембæлд куы уайд , уæд дын пайда радтит .
 фе- мбæлд -*0 куы уайд уæд =дын пайда радтит
 PV befit PST.INTR.3SG if be.OPT.3SG then =2SG.ENCL.DAT benefit

And there, it you would have a meeting with her, it would be useful to you.

83.3 Тем более , тынг дæсны , къухæй тынг дæсны сылгоймаг у ,
 тынг дæсны къух -æй тынг дæсны сылгоймаг у
 very skillful hand ABL very skillful woman be.PRS.3SG

хуыйымæ , бийымæ .
 хуый -ын =мæ бий -ын -мæ
 sew INF =1SG.ENCL.GEN weave INF ALL

Especially, she is a needlewoman, and sews and knits.

83.4 Æрмдæсны – афтæ йæ рахонæн и , нæ ?
 æрмдæсны афтæ =йæ ра- хон -æн и нæ
 craftsman so =3SG.ENCL.GEN PV name INF2 EXST PTCL

You can call her a needlewoman, right?

83.5 Разгæттæй æндæрæй цы нæ хуыйы , ахæм нæй .
 разгæтт -æй æндæр -æй цы нæ хуый -ы ахæм нæй
 wedding dress ABL other ABL what NEG sew PRS.3SG such EXST.NEG

Even national dress she sews, and everything else.

84.1 Зарема Темболатовна : Алцыдæр .
 Зарема Темболатовна алцыдæр
 Zarema Tembolatovna everything

Zarema Tembolatovna: Everything.

84.2 Светæйæн дæр йæхæдæг бахуыдта .
 Светæ -йæн =дæр йæхæдæг ба- хуыд -т -а
 Sveta DAT =PTCL PV name TR PST.TR.3SG

And she sewed the dress for Sveta herself.

85.1 Джикаева Альбина : Ахæммæ сæ куы базонгæ
 Джикаева Альбина ахæм -имæ =сæ куы ба- зон -гæ
 Dzhikaeva Albina such COMIT =3PL.ENCL.GEN if PV know CONV

кæнис , уæд хуыздæр уайд .
 кæн -ис уæд хуыздæр уайд
 do OPT.2SG then better be.OPT.3SG

Dzhikaeva Albina: If you introduced them to such a person, it would be better.

85.2 Бæрæгбонмæ-иу сæ æркæ .
 =сæ æр- кæ
 =3PL.ENCL.GEN PV do.IMP.2SG

And invite them for the holiday.

85.3 Мæнæ бирæ сывæллæттæ дæр куыд фехъусой дзургæ
 мæнæ бирæ сывæллæ -тт -ы =дæр куыд фе- хъус -ой дзур -гæ
 there,that.is a.lot.of child PL GEN =PTCL how PV listen SBJV.3PL talk CONV
 DISC

, **афтæ** .
афтæ
so

So they could listen how the kids speak.

86 **Зарема Темболатовна** : **Æмæ иронау дзурдзысты фыццагæм**
Зарема Темболатовна Æмæ ирон -ау дзур -дзысты фыццаг -æм
Zarema Tembolatovna and Ossetic EQU talk FUT.3PL first ORD

сентябыры ?

сентябыр -ы
September GEN

Zarema Tembolatovna: In the first of September will they speak in Ossetian?

87.1 **Джикаева Альбина** : **Нæ сывæллæттæ** ?
Джикаева Альбина нæ= сывæллæ -тт -æ
Dzhikaeva Albina POSS.1PL= child PL NOM

Dzhikaeva Albina: Our children?

87.2 **Сæхимидæг** **уæддæр дзурдзысты** .
сæ= хи мидæг уæддæр дзур -дзысты
POSS.3PL= REFL.GEN inside still talk FUT.3PL
between themselves

They will, at least between themselves.

88 **Зарема Темболатовна** : **Сæхимидæг о** .
Зарема Темболатовна сæ= хи мидæг о
Zarema Tembolatovna POSS.3PL= REFL.GEN inside yes
between themselves

Zarema Tembolatovna: Between themselves, yes.

89 **Джикаева Альбина** : **Æнæуый дæр** , **чи зоны** , **дзурой** ,
Джикаева Альбина æнæуый =дæр чи зон -ы дзур -ой
Dzhikaeva Albina just =PTCL who know PRS.3SG talk SBJV.3PL

æмдзæвгæтæ сын куы бацæттæ кæнай , **уæд** .
æмдзæвгæ -т -æ =сын куы ба- цæттæ кæн -ай уæд
poem PL NOM =3PL.ENCL.DAT if PV ready do SBJV.2SG then

Dzhikaeva Albina: In general, it may be, they will speak, if they prepare poems.

90.1 **Мадина** : **Ритæ Кирилловнæй фарстон абон** , **зæгъын** ,
Мадина Ритæ Кирилловнæ -йы фарст -он абон зæгъ -ын
Madina Rita Kirillovna GEN ask PST.TR.1SG today say PRS.1SG

кæд сывæллæттæй дзы исчи уыдзæн , **дæсæм** ,
кæд сывæллæ -тт -æй =дзы исчи уы -дзæн дæс -æм
if child PL ABL =3SG.ENCL.INESS somebody be FUT.3SG ten ORD

иуæндæсæм кълæстæй , уæд , зæгъын , уыдонимæ
иуæндæс -æм кълæс -т -æй уæд зæгъ -ын уыдон -имæ
eleven ORD class PL ABL then say PRS.1SG DemDist.PL.NOM COMIT

дæр аныхас кæниккой .
=дæр а- ныхас кæн -иккой
=PTCL PV word do OPT.3PL

Madina: Today I asked Rita Kirillovna, if some of the kids from tenth-eleventh grade will be here, then, I say, we could talk with them.

90.2 Цытæ дзурыс , сывæллæттæ , дам , æртæккæ
цы -т -æ дзур -ыс сывæллæ -тт -æ =дам æртæккæ
what PL NOM talk PRS.2SG child PL NOM =CIT now

скъоламæ хæстæг дæр нæ цæуынц : мыййаг сæ исты
скъола -мæ хæстæг =дæр нæ цæу -ынц мыййаг =сæ исты
school ALL relative =PTCL NEG go PRS.3PL may be =3PL.ENCL.GEN something

куыстыл куы бафтауой .
куыст -ыл куы ба- фтау -ой
work SUPER if PV add SBJV.3PL

What do you mean, she said, children don't come close to the school in case they will be forced to do something.

91.1 Джикаева Альбина : Цæмæ ?
Джикаева Альбина цæмæ
Dzhikaeva Albina what.ALL

Dzhikaeva Albina: Why?

91.2 Æххуыс дæр хорз бакодтой .
æххуыс =дæр хорз ба- код -т -ой
help =PTCL good PV do TR PST.TR.3PL

They helped well.

91.3 Æмæ хорз куы аххуыс кодтой .
æмæ хорз куы а- ххуыс код -т -ой
and good if PV help do TR PST.TR.3PL

They helped well really.

92.1 Светлана Умаровна : О , æххуыс ... æххуыс тынг бакодтой .
Светлана Умаровна о æххуыс æххуыс тынг ба- код -т -ой
Svetlana Umarovna yes help help very PV do TR PST.TR.3PL

Svetlana Umarovna: Yes, they helped very much... helped.

92.2 Сæ цæрæнбон бирæ !
=сæ цæрæнбон бирæ
=3PL.ENCL.GEN life a.lot.of

Many thanks to them!

93.1 **Джикаева Альбина : Баххуыс кодтой** , **ахæм цæрдæг**
Джикаева Альбина ба- ххуыс код -т -ой ахæм цæрдæг
Dzhikaeva Albina PV help do TR PST.TR.3PL such quick

уад кодтой скъоламæ , **кæмæн загъта** ,
уад -*0 код -т -ой скъола -мæ кæмæн загът -а
come out PST.INTR.3SG do TR PST.TR.3PL school ALL who.DAT say PST.TR.3SG

уыдон .
уыдон
DemDist.PL.NOM

Dzhikaeva Albina: Helped, they came to school so fast, those who we asked.

93.2 **Уарзынц скъола** .
уарз -ынц скъола
love PRS.3PL school

They love the school.

93.3 **Йер æй æз мæхи сывæллæттæй зонин**
йер =æй æз мæ= хи сывæллæ -тт -æй зон -ын
now =3SG.ENCL.GEN I POSS.1SG= REFL.GEN child PL ABL know PRS.1SG

I know this from my children.

93.4 **Фæнды сæ скъоламæ** .
фæнд -ы =сæ скъола -мæ
want PRS.3SG =3PL.ENCL.GEN school ALL

They want to go to school.

94 **Мадина : Мæнмæ дæр фыссын райдайынц Одноклассникты** ,
Мадина мæнмæ =дæр фысс -ын ра- йдай -ынц Одноклассник -т -ы
Madina I.ALL =PTCL write INF PV begin PRS.3PL classmate PL INESS

мы в школу хотим ... Загъын , **о** , **дзурут мын** ,
мы зæгъ -ын о дзур -ут =мын
we say PRS.1SG yes talk IMP.2PL =1SG.ENCL.DAT

дзурут афтæтæ .
дзур -ут афтæ -т -æ
talk IMP.2PL so PL NOM

Madina: And they write me in “Classmates”, that they want to go to school ... Yeah, I say, tell, tell me the stories.

95.1 **Джикаева Альбина : Радзур-ма сын истытæ ноджыдæр**
Джикаева Альбина =сын исты -т -æ ноджы -дæр
Dzhikaeva Albina =3PL.ENCL.DAT something PL NOM more INDEF

, **Мæдинаæ** .
 Мæдинаæ
 Madina

Dzhikaeva Albina: Tell something, Madina.

95.2 **Кæннод та нын сæхæдæг радзурæнт** .
 кæннод =та =нын сæ= хæдæг ра- дзур -æнт
 otherwise =CONTR =1PL.ENCL.DAT POSS.3PL= REFL PV talk IMP.3PL

Or let them tell.

96 **Мадина : Мæнæ ма сæм анкетæтæ дæр ис** ,
 Мадина мæнæ =ма =сæм анкетæ -т -æ =дæр ис
 Madina there,that.is =yet =3PL.ENCL.ALL questionnaire PL NOM =PTCL EXST
 DISC

æмæ уыдонмæ гæсгæ акусут .
 æмæ уыдон -мæ гæсгæ а- кус -ут
 and DemDist.PL.NOM ALL in accordance with PV work IMP.2PL

Madina: They still have questionnaires, work on them.

97.1 **Джикаева Альбина : Табуафси** .
 Джикаева Альбина табуафси
 Dzhikaeva Albina you are welcome

Dzhikaeva Albina: Please.

97.2 **Уый диссаг нæу** .
 уый диссаг нæ у
 DemDist.NOM miracle NEG be.PRS.3SG

It's not complicated.